

eul_wid: rpi-aa

Δέξιππος ὁ Ἀθηναῖος · Dexippus of Athens

History of the Successors

Ἀποσπάσματα

Period: [Ῥωμαϊκή](#) [Roman](#)
Dialect: [Ἀττικίζουσα](#) [Atticizing](#)
Domain: [Ἱστορία](#) [History](#)
Format: [Πεζός](#) [Prose](#)

t1a-2a TA META AΛΕΞΑΝΔΡΟΝ. Photius cod.

1a 82: Ἀρχεται δὲ (sc. Δέξιππος) ἐν τοῖς μετὰ Ἀλεξάνδρου ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ βασιλέως τελευτῆς, καὶ διέξεισιν ὅπως εἰς τὸν ἀδελφὸν Ἀλεξάνδρου τὸν Ἀριδαῖον, ὃς ἦν ἐκ Φιλίνης τῆς Λαρισσαίας τῷ Φιλίππῳ γεγεννημένος, ἢ τῶν Μακεδόνων ἀρχὴ περιέστη εἰς αὐτόν τε καὶ εἰς τὸν μέλλοντα Ἀλεξάνδρου παῖδα τίκτεσθαι ἐκ Ῥωξάνης (ἐν γαστρὶ γὰρ ἔχουσα καταλέλειπτο) καὶ εἰς τοὺς ἀμφὶ Περδίκκαν, οἳ κρίσει τῶν Μακεδόνων ἐπετρόπευον αὐτοῖς τὴν ἀρχήν. Διέξεισι καὶ ὅπως ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου διενεμήθη ἀρχή. Τὰ μὲν οὖν τῆς Ἀσίας οὕτω Πτολεμαῖος ὁ Λάγου Αἰγύπτου πάσης καὶ Λιβύης καὶ τῆς ἐπέκεινα γῆς, ὁπόση Αἰγύπτῳ συνάπτει, ἄρχειν ἐτάχθη· ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ τῇ σατραπείᾳ ταύτῃ τεταγμένος Κλεομένης ὑπαρχος Πτολεμαίῳ ἀποκατέστη. Λαομέδων δὲ ὁ Μυτιληναῖος Σύρων ἡγεῖσθαι ἀπεφάνθη, καὶ Φιλώτας μὲν Κιλικίας, Πίθων δὲ Μηδίας, Εὐμένης δὲ Καππαδοκίας τε καὶ Παφλαγονίας καὶ τῶν ἐπὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον κατιόντων μέχρι καὶ εἰς Τραπεζοῦντα, Ἀντίγονος δὲ Παμφυλίων καὶ Κιλικίων μέχρι Φρυγίας, Καρῶν δὲ Ἀσανδρος, Μένανδρος δὲ Λυδῶν, Λεώνατος δὲ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας. Καὶ τῶν μὲν Ἀσιανῶν οὕτω· τῶν δ' Εὐρωπαϊῶν Θράκης μὲν καὶ Χερρονήσου Λυσίμαχος, Ἀντίπατρος δὲ ἐπὶ πᾶσι Μακεδόσι καὶ Ἑλλήσι καὶ Ἰλλυρίοις καὶ Τριβαλλοῖς καὶ Ἀγριαῖσι καὶ ὅσα τῆς Ἠπείρου ἐξέτι Ἀλεξάνδρου στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ἐτέτακτο. Τὴν δὲ κηδεμονίαν καὶ ὅση προστασία τῆς βασιλείας Κράτερος ἐπετράπη, ὃ δὴ πρώτιστον τιμῆς τέλος παρὰ Μακεδόσι· Περδίκκας δὲ τὴν Ἠφαιστίωνος χιλιarchίαν. Ἦσαν δὲ ἄρχοντες Ἰνδῶν μὲν ἀπάντων Πῶρος καὶ Ταξίλης· ἀλλ' ὁ μὲν Πῶρος οἱ ἐν μέσῳ Ἰνδοῦ ποταμοῦ καὶ Ὑδάσπου νέμονται, Ταξίλης δὲ τῶν λοιπῶν. Πίθων δὲ τις τῶν τούτοις ὁμόρων ἡγεῖτο, πλὴν Παροπαμισαδῶν. Οἱ δὲ συνάπτοντες Ἰνδοῖς, ὅσοι ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι νέμονται, Ὁξυάρτη τῷ Βακτρίῳ, ὃς ἦν Ῥωξάνης πατήρ, εἰς ἀρχὴν ἀπενεμήθησαν· ἧς ἐτέχθη παῖς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου θάνατον, ᾧ τὸ Μακεδόνων πλῆθος τοῦ πατρὸς τὴν προσηγορίαν Ἀλεξάνδρον ἔθεντο. Ἀραχωσίων δὲ καὶ Γαδρωσίων ἐπῆρχε Σιβύρτιος, καὶ Στασάνωρ ὁ Σόλιος Ἀρείων καὶ Δράγγων ἡγεῖτο. Φιλίππου δὲ ἦν ἀρχὴ Σογδιανοὶ καὶ Ῥαδαφέρνους (I. Φραταφέρνους) Ὑρκανία καὶ Νεοπτολέμου (deb. Τληπολέμου) Καρμανία. Πέρσαι δὲ ὑπὸ Πευκέστη ἐτάχθησαν. Τὴν δὲ Σογδιανῶν βασιλείαν Ὀρώπιος(?) εἶχεν, οὐ πάτριον ἔχων ἀρχὴν, ἀλλὰ δόντος αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐπεὶ δὲ τύχη τις αὐτῷ συνέπεσεν, ἐπαναστάσεως αἰτίαν φεύγοντι, παραλυθῆναι τῆς ἀρχῆς, τότε κοινῶς (ἐκεῖνος?) αὐτῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε. Βαβυλωνίων

δὲ καὶ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν Τίγρητος καὶ Εὐφράτου, τῶν μὲν Σέλευκος, τῆς δὲ Μεσοποταμίας Ἀρχέλαος ἦρχε. ^[45]

1a (50) Τοσόσδε ἀριθμὸς ἐθνῶν τε καὶ ἔθνεσιν ἀρχόντων ἦν, ὅτε Περδίκκας μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν τὰς ἀρχὰς ἔνειμε. Καὶ τὰ ἄλλα διέξεισιν ἐν πολλοῖς, ὥς κὰν τούτοις. Ἀρριανῷ κατὰ τὸ πλεῖστον σύμφωνα γράφων. Schol. ^[55]

1b Lucian.: [Περδίκκας, Πτολεμαῖος καὶ Σέλευκος] Οὗτοι οἱ τρεῖς διάδοχοι ἦσαν Ἀλεξάνδρου, καὶ ὁ μὲν Περδίκκας συνδιώκει Ἀριδαίῳ τῷ βασιλεύοντι μετ' Ἀλέξανδρον, ἀσθενεῖ ὄντι, τὴν βασιλείαν, ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἦρχεν Αἰγύπτου, καὶ Σέλευκος τῶν περὶ Βαβυλῶνα τόπων, ὥς ἱστορεῖ Δέξιππος. Exc. ^[5]

2a Vatican. De sentent.: *** τὸ αὖχημα, ὃ κέκτηται μὴ καταλύσασα, πρὸς δὲ τῷδε καὶ ἄρχειν ἐτέρων δικαιοῦσα, καὶ γινώσκουσα ὡς πολυπραγμοσύνη μὲν βεβαιοῦται ἀρχὴ πᾶσα, ἀπραγμοσύνη δὲ φθείρεται· ἔλοιτό τε ἂν οὐδαμῶς τις, ἀνδρὶ ἐοικῶς προτιμᾶσθαι ἐτέρων ἀξιοῦντι καὶ μεῖζον ἐς τὸ κοινὸν φρονεῖν, καταλύειν εἰς ἑαυτὸν τὴν κοινὴν εὐκλειαν, εἰ μὴ τῷ συμβάντι ἐξωσθῇ. Μηδὲ τὸν μὲν ἀντίπαλον δόξα ἐπιθεραπεύειν, παρορᾶν δὲ τό τε ἡμέτερον φρόνημα καὶ τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ ὑπουργίαν, ἣν χρὴ πεύσαντες δι' αὐτῶν νοήσασθαι· περιέσται γὰρ ὑμῖν τὸ τῆς δαιμονίας σπουδῆς μὴ ἀναξίους φανῆναι, καὶ τὰ τε ἔτοιμα ἐς τὸ ὑπακούειν οἰκειώσασθαι, καὶ τὰ ἔτι μέλλοντα σὺν ἐκπλήξει τοῦ ἀδήλου προσάγεσθαι. Σωφροσύνη δὲ ἀνδρῶν τοῖς τε ἐκ τῆς τύχης προφαινομένοις εὖ χρήσασθαι, καὶ ἅμα συνέσει ἐς τὰς πράξεις ἰόντας μὴ παριέναι τῶν κοινῶν τὸ ἐφεσθηκός, μηδὲ μεταστάντων εἰς μεταμέλειαν ἥκειν τοῦ παροφθέντος. Ἀρετὴ ἢ μὲν πρωτίστη ἐν τῷ τὰ κράτιστα εὖ γινῶναι, δευτέρα δὲ ἢ ἐν ἔργοις. Ἀμφοῖν δὲ ὁ παρὼν καιρὸς δεῖται, καὶ τοῦ γε πράττειν ἐτοιμοτάτου, ὥς ἢ γε ἄνευ τοῦ προμηθοῦς σὺν τῷ ὀκνεῖν μέλλησις χρηστὸν μὲν οὐδὲν ἦνεγκε, τοὺς δὲ χρησαμένου πολλάκις ἐπ' οὐδενὶ μετρίῳ ἔσφηλε. Ταπειναὶ μὲν οὖν φύσεις οὐκ εὐπαράκλητοι ἐς σπουδὴν τῶν ἀρίστων, διότι παραδειγμάτων τε καλῶν ἀμοιροῦσιν ἰδίων τε καὶ πατέρων τῶν ἑαυτῶν, καὶ τῇ σφῶν μὲν ἀνανδρεία ῥαθυμοτέραις κέχρηται ταῖς ἐπιτηδεύσεσιν. Οἷς δὲ ἡ ἀρετὴ διὰ τε αὐτῶν καὶ προπατόρων ἐκτέθη, φόβου αἰσχύνης μᾶλλον ἢ ὀκνου ἐς τοὺς κινδύνους ἡττῶνται, καὶ ἐθέλοντε τὸν τῶν καλῶν πόνον ὑφίστανται. β'. Ὅτι φέρει αἰσχύνην ὁμοίως θράσει τε ἀλογίστῳ τῆς μὴ προσηκούσης εὐκλείας ὀρέγεσθαι, καὶ διαδοχὴν ἔργων ἀρίστων ἀνανδρίᾳ ἐν ἑαυτῷ καταλῦσαι. γ'. Ὅτι οὐ ταῦτ' οὐκ εὐβουλία καὶ ὀκνος· ὁ μὲν γὰρ σὺν τῷ περιδεεῖ διαμέλλει, ἡ δὲ τὰ κράτιστα ἐλομένη ὥρμησεν ἐς τὰ ἔργα. δ'. Ὅτι τοῖς ἀνδρείᾳ χρωμένοις ἐς τὰ ἔργα τὸ θεῖον συνέπεται. ε'. Ὅτι ἰσχυρότατον στάσις ταραξία εὐεξίαν καὶ εὐταξίαν φθεῖραι πόλεώς τε καὶ στρατοπέδων. — Ἐνθα δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἀνελπίστων ἄνθρωποι κατεργάζονται· τόλμη γὰρ πρὸ δυνάμεως πιστεύσαντες ἐπὶ τοῖς πολέμοις—τῶν αἰεὶ μοχθούντων. — Ἀνέγκλητοι δὲ σύμμαχοι, κὰν ἐλάττους ὦσιν, ἅμα προθυμίᾳ συμφορώτεροι ἢ πλήθει περιόντες, ὑποπτοὶ ὑπελείποντο. ς'. Ὅτι τοὺς πραγμάτων μεγάλων προστασίαν ἐξ ἀρχῆς ἐλομένους οὐδὲ ἐθέλοντας ἔστι κινδύνων ἔξω καὶ πολέμων εἶναι· νομίζοντες γὰρ οἱ ἐν τῷ παρόντι ἰσχύοντες τῶν ἀρετῇ διαφερόντων οὐκ ἀκινδύνους τὰς ἡσυχίας, σὺν τῷ περιδεεῖ τοῦ μήποτε ὑπ' αὐτῶν ἀχθῆναι, καὶ μὴ κινουμένοις ἐπέρχονται, βεβαιοτάτην σφίσιν ἀσφάλειαν εἶναι νομίζοντες, εἰ κὰν ταῖς δοκούσαις ἀπραγμοσύναις τὰ ἰσχυρὰ προκαταλήψονται. ^[55]

2a (50) Ἄριστον δὲ τὸ μέλλον δέος ἔστω τοῦ παρόντος ἐν ἀσφαλεῖ θέσθαι, καὶ μὴ ἀναμείναντας προπαθεῖν κακῶς οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἀμύνεσθαι· βέλτιον γὰρ τὸ μὴ συμβησόμενον προελπίσαντας φυλάξασθαι, ἢ ἀπραγμοσύνης ἐλπίδι τὸ ἄνανδρον * αὐτὸν θεραπεύσαντας καὶ τὴν παροῦσαν ἀρχὴν ἀποθεμένους, ἐν τοῖς δεινοῖς ἀσθενεῖα ἐνδοῦναι. Προφυλακὴ δὲ τοῦ μέλλοντος ἄδειαν κτᾶται. ζ'. Ὅτι ἐν τοῖς πολέμοις μάλιστα αἱ τῆς τύχης πλεονεξίαι ἄλλοτε ἐπ' ἄλλους ὁρμὴν ἔχουσι, κατὰ τὸ αἰεὶ συμβαῖνον περιήκουσαι. Κάλλιόν τε ὑμῖν ὑπὲρ τοῦ ποιῆσαι

μᾶλλον ἢ παθεῖν αἰρεῖσθαι τὸ ἀγώνισμα. Καλοῖς δὲ ἔργοις αἰεὶ συνέπεται καλὸς ἔπαινος, ὥς τὰ γε ἐναντία φήμην ἀναξίαν ὑμῶν ἔχει τῆς εὐκλείας. Ταῦτα τοῦ Ὑπερίδου . η΄. Ὅτι [οὐ] χρή ταῖς ἡδίσταις ἀκροάσεσιν ἀγομένους συνεῖναι ταῖς δυσχερεῖαις ἐπὶ τῶν πράξεων, ἀλλ’ ἕως περ ἔστι τις ἄδεια, βουλῇ χρωμένους τὸ βέλτιον αἰρεῖσθαι, μηδὲ σφαλέντας μεταμέλειαν ἔχειν τοῦ γνωσθέντος. Ἀμαθία γὰρ οὐκ ἐπαινεῖται, διότι καὶ σφάλλεται· εὐβουλία τε ἄριστον, ἐπειδὴ ζύνεσίς ἐστι τοῦ μέλλοντος· τὸ τε γὰρ συμφέρον λογισμῷ ἐπέγνω, καὶ τὸ ἐναντίον προμαθοῦσα ἐφυλάξατο. Αἱ δὲ ὀξεῖαι καὶ ἀπερίσκεπτοι ἐγχειρήσεις ταχείας καὶ τὰς μεταμελείας ἤνεγκαν. Ὅτι τε τῶν λόγων ἰσχύς, ἐλπίδων μὲν καὶ ἐπιθυμιῶν νικηθεῖσα, ἐς μὲν τὴν παραυτίκα πειθῶ εὖ συγκεῖσθαι ἔδοξεν, ἔργῳ δὲ οὐ συνήνεγκεν. Ὅρεγεται δὲ εἰρήνη μὲν τοῦ εὖ γινῶναι, πόλεμος δὲ μάλιστα· καὶ τὴν τύχην μὲν τοῦ προσήκοντος, ἐλάχιστα ἢ οὐδὲν ἂν σφάλλοιτο, διαμαρτῶν δὲ πλείστῳ καὶ παντὶ χρωτ’ ἂν τῷ ἐναντίῳ. Παραινῶ δὲ τοῖς ... θ΄. Ἐλπίσσαμεν ..μη.. ἐπὶ μεγάλαις ... εἰσαυθις φιλίας διδόντες. ι΄. Ὅτι ἐν τοῖς .. πολέμοις τὸ μὲν χρηστὸν ἐτέρων, τὸ δὲ δυσχερές ἴδιον [τῶν] διακινδυνεύ[όντων] γίνεται. Ἀμεινον δὴ .. ὑπερφρονήσαντας ἐκδέξασθαι .. πεῖραν. Εἰ δὲ τις θράσει ἀλογίστῳ .. [ιέ]ναι πρὸς πόλεμον ἡγεῖται, εἰ τὴν Ἀλεξάνδρου [συμ]φορὰν ... σκεψάσθω τὸ .. πεῖραν φοβερόν .. καὶ τὴν .. παρασκευάζει .. δοκεῖ καὶ ὁ ἐπι..το διαφερόντως .. κινδύνους εὐτολμος .. τι προμηθὲς μαλακίαν ἡγοῦντο ... τὸ δὲ .. ὄντος καὶ ἡ δόξα .. πρὸς μὴ βουλόμενον ἐκ .. καὶ τὸν τοῦ ἐπικινδυν.. καὶ ἐκ τοῦ δὲ .. διότι οὗτος .. ῥώμῃ καὶ παρασκευῇ [ὑπὲρ] τῆς αὐτῶν ἐλευθερώσεως μείζονα ἀνθρωπίνης ἐλπίδος ἐννοήσαντες πρᾶξαι ἐπεχείρησαν. ^[95]

2a (100)

Ἀρετῇ γὰρ καὶ παρασκευῇ τῆς Μακεδόνων δυνάμεως ἀναμφιλόγως πάντας ἀνθρώπους ὑπερβαλλούσης, οἱ δὲ, καίπερ ἄρρωστίᾳ τῇ οἰκείᾳ οὐδὲ τῶν πολεμίων τοῖς προσοίκοις ἀξιόμαχοι νομιζόμενοι, προθυμίᾳ τῇ σφετέρᾳ καὶ πόθῳ τῆς παλαιᾶς εὐπραξίας ἐς τὸ ἂν τοῖς [ἀντιστῆναι? Ν.] Μακεδόσι κατὰ παρασκευὴν ὠρμήθησαν .. χρή δὲ .. μὲν προπαθόντας καὶ ὡς ἀπὸ τῆς ὁμοίου ἂ.. τοῖς.. νήσας καὶ δωρεὰς ἐοικυίας ἀντιδιδόναι καὶ ὑπο .. αὐθις ζήλῳ τῶν προσγενομένων ἐφεδρεύειν ἐν τῷ εὖ ποιεῖν. ια΄. Ὅτι πιστοῦται εὐνοια συμμάχων, μάλιστα δὲ τοὺς προϋπάρξαντας χάριτος, ἥς κα.. τοὺς τὴν μετουσίαν ἤξουν .. τῶν ὁμοίων ἐπὶ τὰς εὐεργεσίας τρέπονται· χρεῶσται .. τοῖς ἐπαγγελθεῖσι παρ’ ἡμῶν ἤδη τιθέμενοι .. μὴ συναινεῖν· καὶ πρεσβευομένοις παρὰ τοὺς βασιλεῖς σπουδῇ πάσῃ συν.. ἡμῶν καὶ τῶν ..ελλει.. τὰ δὲ πλήθη ὡς τῶν τοῦτον .. πρέσβων βουλομένοις τὴν εὐθὺς ἡκίστους ὄντες .. ἐφ’ ἑαυτὸν .. ιβ΄. Ὅτι οἱ δεῖ.. συγχωρήσεως οὐ δεῖται .. σφετερωθέντες εἰ δοξάζετε .. τὸ αὐτὸ πεῖραν .. ἐτοιμῶς .. σοὶ δὲ γνώριμον .. ὃς ἐπιτάττομεν .. ὡς αὐτῶν πραγμάτων συμφορ.. κάλλιστα .. καιροῦ τυχοῦσιν καὶ εἰ .. σὺν μὲν τῷ .. τούτου βλαβεραῖς .. ἐπ’ ἀμφοτέροις καὶ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ ἅμα συμφέροντι .. ἀσφάλειαν βεβαίως ὄντες· πολέμου δὲ παρασκευὴ φυλακὴ εἰρήνης βεβαιωτάτη· τὰ γὰρ .. μέχρι τούτου οὐκ ἂν.. δὲν πράξουν. ιγ΄. Ὅτι .. οἱ κρατήσαντες ἡττηθῆναι ... ΧΡΟΝΙΚΑ Eunapius in Exc. ^[125]

2b

De sent.: Δεξιππῳ τῷ Ἀθηναίῳ κατὰ τοὺς Ἀθήνησιν ἄρχοντας, ἀφ’ οὗ παρὰ Ἀθηναίοις ἄρχοντες, ἱστορία συγγέγραπται, προσαριθμουμένων τῶν Ῥωμαϊκῶν ὑπάτων καὶ πρό γε αὐτῶν ὑπάτων καὶ ἀρχόντων ἀρξαμένης τῆς γραφῆς. Τὸ δὲ ἐν κεφάλαιον τῆς ἱστορίας τὰ μὲν ἀνωτέρω καὶ ὅσα τὸ ποιητικὸν νέμεται γένος, ἐφεῖναι καὶ ἐπιτρέψαι τῷ πιθανῷ καὶ μᾶλλον ἀναπειθόντι τὸν ἐντυχάνοντα, τὰ δὲ προϊόντα καὶ ἐπὶ πλεον μαρτυρούμενα συνενεγκεῖν καὶ κατακλεῖσαι πρὸς ἱστορικὴν ἀκρίβειαν καὶ κρίσιν ἀληθεστέραν. Βιάζεται γοῦν καὶ συναριθμεῖται τὸν χρόνον εἰς τε τὰς Ὀλυμπιάδας περιγράφων καὶ τοὺς ἐντὸς ἐκάστης Ὀλυμπιάδος ἄρχοντας. Πρόθυρα δὲ κάλλους ἀνάμεστα προθεῖς τῆς συγγραφῆς, καὶ προϊόντων τὰ τε ἔνδον ἐπιδείξας σεμνότερα, τὸ μὲν μυθῶδες καὶ λίαν ἀρχαῖον ἀφαιρεῖ, καὶ ἀφήσιν ὥσπερ φάρμακον παλαιὸν καὶ ἀδόκιμον εἰς τοὺς συντεθεικότας· Αἰγυπτίους δὲ χρόνους ἀναλεγόμενος

καὶ συνωθούμενος ἐπὶ τὰ πρῶτα καὶ τελεώτερα τῶν παρ' ἐκάστοις ἀρχῶν, τοὺς ἡγεμόνας καὶ πατέρας τῆς ἱστορίας ἐκτίθησιν, ἔνδηλος ὢν καὶ σχεδόν τι μαρτυρόμενος, ὅτι τῶν ἀπιστουμένων ἕκαστον ἕτερος προλαβὼν εἴρηκεν. Καὶ περιφέρει γε τὴν ἱστορίαν ἐκ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν τῶν ταῦτα εἰρηκότων ὥσπερ ῥωπόν τι καὶ ποικίλον καὶ χρήσιμον εἰς ἓν μυροπώλιον τὴν ἰδίαν ἐξήγησιν κατακεκλεισμένην καὶ συνηγμένην. Πάντα δὲ, ὅσα πρὸς τε τὸ κοινὸν ἀπάντων ἀνθρώπων ἀξιόλογα καὶ κατ' ἄνδρα δι' ἀρετὴν περιττοῦ τινος ὀνόματος τετυχηκότα, λάβρως ἐπιδραμὼν καὶ διαθέμενος τῷ λόγῳ, τελευτῶν εἰς Κλαύδιον καταλύει τὴν συγγραφὴν, καὶ Κλαυδίου τῆς βασιλείας ἔτος τὸ πρῶτον, ἐς δὲ καὶ τῆς βασιλείας ἤρχετο καὶ ἐτελεύτα, ἐνιαυτὸν ἄρξας Ῥωμαίοις ἔνα· οἱ δὲ καὶ ἕτερον αὐτῷ χαρίζονται. Εἴτα Ὀλυμπιάδας καταλογίζεται τόσας καὶ τόσας καὶ ὑπάτους καὶ ἄρχοντας ἐπὶ ταύταις, τὴν χιλιάδα τῶν ἐτῶν ὑποβαλὼν, ὥσπερ ἀγωνιῶν, εἰ μὴ πολλῶν λίαν ἐτῶν ἀποδοίῃ λόγον τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Ἐγὼ δὲ ὁ τοῦτο τὸ ἔργον εἰς νοῦν βαλόμενος, ὑπ' αὐτοῦ Δέξιππου ταῦτα ἔχων ἐκδιδάσκεισθαι καὶ συλλαμβάνειν, ὅσος καὶ ἡλικὸς ὁ κίνδυνος κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον ἱστορίαν γράφειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας ὁμολογεῖν, ὅτι ταῦτα οὐκ ἔστιν ἀληθὴ κατὰ τοὺς χρόνους, ἀλλὰ τῷ μὲν οὕτως, τῷ δὲ ἑτέρως ἔδοξε, καὶ περιφανῶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖν, ὥσπερ ἐκεῖνος, ὅτι χρονικὴν ἱστορίαν γράφων πλανωμένην τινὰ καὶ μεστήν τῶν ἀντιλεγόντων ὥσπερ ἀπρόεδρον ἐκκλησίαν ἐκτίθησι τὴν γραφὴν, ὁξέως δὲ καὶ τῆς Βοιωτίας ἀκούων παροιμίας, ὅτι οὕτως αὐλεῖν οὐ πρέπει, κάκεῖνα προσελογιζόμεν, ὅτι τέλος ἱστορίας καὶ σκοπὸς ἄριστος τὰ πραχθέντα ὅτι μάλιστα δῖχα τινὸς πάθους εἰς τὸ ἀληθὲς ἀναφέροντα γράφειν, οἱ δὲ ἀκριβεῖς λογισμοὶ τῶν χρόνων, ὥσπερ ἄκκλητοι μάρτυρες αὐτομάτως ἐπεισιόντες, εἰς ταῦτα ὠφελοῦσιν οὐδέν. ^[45]

2b (50)

.. Κωλύει μὲν γὰρ ἴσως οὐδὲν καὶ περιττόν τι μαθεῖν, ἄλλως τε καὶ, ὡς φησιν αὐτὸς Δέξιππος, τῶν μὲν χρονικῶν ἢ πάντων ἢ τῶν πλείστων διαπεφωνημένων, τῶν δὲ ὑπερόρων καὶ φανερῶν πράξεων συμπεφωνημένων. Syncellus: Ἡρακλειδῶν κάθοδος Ὑλλου τοῦ πρεσβυτέρου παιδὸς Ἡρακλέους ἡγουμένου τῆς κατὰ Πελοποννησίων μάχης, ἣτις ἐπεκράτησεν ἱκανοῖς ἔτεσι μετὰ τὴν Πελοποννησίων καὶ τῶν Ἡρακλειδῶν. ^[55]

³ Τότε Ῥόδος ἢ νῆσος οἰκίζεται παρὰ Λακεδαιμονίων, ὡς Δέξιππος ἱστορεῖ, μετοικησάντων ἐκ Πελοποννήσου διὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἐπίθεσιν. Idem: Ἀλέξανδρος οὐκ ἄγων ἔτος, κατὰ Δέξιππον, πᾶσαν ἄσκησιν ἡσκημένος σωματικὴν, αὐτοῦ τε γνησιώτατος Ἀριστοτέλους γεγρονῶς τοῦ δαιμονιῶντος φοιτητῆς, ἐπὶ τὴν πατρώαν παρῆλθε βασιλείαν. ^[5]

⁵ Syncellus: Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἐφάνη τὸ ὄρνεον ὁ Φοῖνιξ, καθὼς ἱστοροῦσιν Αἰγύπτιοι, πρὸ χνδ' ἐτῶν φανείς, ὡς καὶ Δέξιππος συμφωνεῖ. E LIBRO DECIMO.

⁶ Stephan. Byz. v. Δυρράχιον: Δέξιππος δὲ ἐν Χρονικῶν ι' φησὶν οὕτω· «Καὶ Μακεδόνων τὴν μὲν Ἐπίδαμνον, εἰς ὕστερον δὲ Δυρράχιον μετονομασθεῖσαν, πόλιν τῆς Μακεδονίας μεγάλην καὶ εὐδαίμονα οὖσαν, κατὰ κράτος αἰροῦσιν. Idem: Σουκχαῖοι, ἔθνος Μαυρούσιον, ὡς Δέξιππος Χρονικῶν δεκάτῳ. ^[5]

8 (7) E LIBRO DUODECIMO. Idem: Ἐλουροι, Σκυθικὸν ἔθνος, περὶ ὧν Δέξιππος ἐν Χρονικῶν ιβ'. Lampridius in Alexandro Severo c. ^[1]

⁹ 49: Dexippus dicit eum cuiusdam Martiani filiam duxisse, eundemque ab eo Caeam nuncupatum: verum quum vellet insidiis occidere Alexandrum Martianus, detecta factione, et ipsum interemptum et uxorem abiectam. Idem dicit fuisse patruum Antoninum Heliogabalum Alexandri, non sororis uxoris eiusdem filium. Jul. ^[5]

¹⁰ Capitol. in Gordianis c. 9: Appellato igitur Gordiano imperatore, iuvenes qui auctores huius facinoris erant, statuas Maximini deiecerunt, imagines perfregerunt, nomen publicitus

eraserunt; ipsum etiam Gordianum Africanum appellarunt. Addunt quidam Africani cognomentum Gordiano idcirco inditum, non quod in Africa imperare coepisset, sed quod de Scipionum familia originem traheret. In plurimis autem libris invenio et hunc Gordianum et filium eius pariter imperatores appellatos, et Antoninos cognominatos; alii vero Antonios. Post hoc Carthaginem ventum cum pompa regali et fasciis laureatis; filiusque legatus patris, exemplo Scipionum, ut Dexippus Graecae historiae auctor ait, gladii potestate succinctus est. Idem ib. ^[15]

- 11a c. 19: Cordus dixit uxorem eum (Gordianum iuniorem) nunquam habere voluisse. Contra Dexippus putat eius filium esse Gordianum tertium, qui post hoc cum Balbino et Pupieno sive Maximo puerulus adeptus est imperium. Id. ^[5]
- 11b c. 23: Dexippus quidem asseverat ex filio Gordiani tertium Gordianum esse natum. Idem ibid.
- 11c c. 2: Gordiani non, ut quidam imperiti scriptores loquuntur, duo sed tres fuerunt, idque docente Arriano scriptore Graecae historiae, docente item Dexippo Graeco auctore, potuerunt addiscere, qui, etiamsi breviter, ad fidem tamen omnia persecuti sunt. Idem in Maximo et Balbino c. ^[5]
- 12a 1: Quum igitur duo consulares et eminentes quidem viri, Maximus et Balbinus (quorum Maximus a plerisque in historia reticetur, et loco eius Pupieni nomen infertur, quum et Dexippus et Arabianus Maximum et Balbinum dicant electos contra Maximinum post Gordianos, quorum alter bonitate, virtute alter ac severitate, clari habebantur) ingressi essent curiam ... Idem ibid. ^[5]
- 12b c. 15: Dexippus Graecorum scriptor Maximum et Balbinum imperatores dicit factos contra Maximinum post Gordianos duos et a Maximo victum Maximinum, non a Pupieno. Ibid.
- 12c c. 7: Sane quod nullo in loco tacendum est, quum et Dexippus et Arrianus et multo alii Graeci scripserunt, Maximum et Balbinum imperatores contra Maximinum factos, Maximum autem cum exercitu missum, et apud Ravennam bellum parasse, Aquileiam autem nisi victorem non vidisse: Latini scriptores non Maximum, sed Pupienum contra Maximinum apud Aquileiam pugnasse sicerunt, eundemque vicisse: qui error unde natus sit scire non possum, nisi forte idem est Pupienus qui et Maximus. Jul. ^[10]
- 13 Capitolinus in Maximino iun. c. 6: Denique quum caput Maximini pilo circumferretur, et ex hoc ingens gaudium esset, prope par erat, quod et filii caput pariter portaretur. Addit Dexippus tantum odium fuisse Maximini, ut, interfectis Gordianis, viginti viros senatus creaverit, quos opponeret Maximino: e quibus fuerunt Balbinus et Maimus, quos contra eum principes fecerunt. Idem addidit in conspectu Maximini iam deserti a militibus Anolinum praefectum praetorio ipsius et filium eius occisum. Idem in Maximo et Balbino c. ^[10]
- 14a 16: Sub his pugnatum a Carpis contra Moesos fuit, et Scythici belli principium et Histriae excidium eo tempore; ut autem Dexippus dicit, Histricae civitatis. Dexippus Balbinum satis laudat, et dicit forti animo militibus occurrisset atque interfectum; ut mortem non timeret: quem in omnibus disciplinis instructum fuisse dicit. Maximinum vero negat eiusmodi virum fuisse, qualem Graeci plerique dixerunt. Addit praeterea, contra Maximum Aquileiensium tantum odium fuisse, ut de crinibus mulierum suarum arcubus nervos facerent, atque ita sagittas emitterent. Dexippus et Herodianus, qui horum principum historiam persecuti sunt, Maximum et Balbinum fuisse principes dicunt delectos a senatu contra Maximinum post interitum duorum Gordianorum in Africa, cum quibus etiam puer tertius Gordianus electus est. Euagrius Histor. ^[15]

- 14b Eccl. V, 24: Καὶ Δεξιππῶ δὲ πλεῖστα περὶ τούτων πεπόνηται, ἀπὸ μυθικῶν ἀρξαμένῳ καὶ λήξαντι ἐς τὴν Κλαυδίου τοῦ μετὰ Γαλιηνὸν βασιλείαν· ᾧ συναπείληπται περὶ ὧν Κάρποι καὶ ἔτερα βάρβαρα ἔθνη κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Θράκην καὶ Ἰωνίαν διαπολεμοῦντες ἔπραξαν. Trebellius in Triginta tyrannis c. ^[5]
- 15 32: Docet Dexippus, Titum tribunum Maurorum, qui a Maximino inter privatos relictus fuerat, timore violentae mortis, ut alii dicunt, invitum vero et a militibus coactum ut plerique assserunt, imperasse, atque hunc intra paucos dies post vindicatam defectionem, quam consularis vir Magnus Maximino paraverat, a suis militibus interemptum. Imperasse autem mensibus sex. Syncellus: Σκύθαι περαιωθέντες οἱ λεγόμενοι Γότθοι τὸν Ἰστρον ποταμὸν ἐπὶ Δεκίου πλεῖστοι τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν κατενέμοντο. ^[5]
- 16 Οὗτοι τοὺς Μυσοὺς φεύγοντας εἰς Νικόπολιν περιέσχον· Δέκιος δὲ ἐπελθὼν αὐτοῖς, ὡς Δέξιππος ἱστορεῖ, καὶ τρισμυρίους κτείνας ἐλάττοῦται κατὰ τὴν μάχην, ὡς καὶ τὴν Φιλιππούπολιν ἀπολέσαι ληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν καὶ Θρᾷκας πολλοὺς ἀναιρεθῆναι. Ἐπανιοῦσι δὲ Σκύθαις ἐπὶ τὰ σφέτερα ὁ αὐτὸς Δέκιος ἐπιθέμενος ἀναιρεῖται ἐν Ἀβρύτῳ, τῷ λεγομένῳ φόρῳ Θεμβρωνίῳ, σὺν τῷ παιδί διὰ νυκτὸς ὁ θεομάχος. Οἱ τε Σκύθαι μετὰ πλείστων αἰχμαλώτων καὶ λαφύρων ἐπανερχονται. Καὶ τὰ στρατόπεδα βασιλέα πάλαι τινὰ γενόμενον ὕπατον Γάλλον ἀναγορεύουσιν ἅμα Βολουσιανῶ τῷ Δεκίου παιδί· οἱ καὶ βασιλεύουσι, κατὰ Δέξιππον, μῆνας ιη' πράξαντες οὐδὲν ἀξιόλογον· κατὰ δὲ ἄλλους τινὰς ἔτη γ' καὶ καθ' ἑτέρους ἔτη β'. Cram. ^[15]
- 16a Anecd. Paris. II: Μέχρι τούτου τὴν τῶν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν εὔρομεν. Καὶ ὁ μὲν Εὐσέβιος ταῦτα. Ἄλλοι δὲ χρονογράφοι καὶ Δέξιππος ὁ Ἀθηναῖος καὶ τῶν ἐφεξῆς Ὀλυμπιάδων τῶν τε ἐν αὐταῖς νικησάντων μέμνηται. Ἀμέλει τὴν χρονικὴν ἱστορίαν ὁ Δέξιππος μέχρι τῆς διακοσιοστῆς ἐξηκοστῆς δευτέρας Ὀλυμπιάδος συγγράψας, Διονύσιον Ἀλεξανδρεά φησὶν ἐπὶ ταύτης νικῆσαι. ΣΚΥΘΙΚΑ. ^[10]
- 17 Exc. De sentent.: *** τύχας ἀνδρῶν καὶ καταστάσεις πόλεων καὶ ἐθνῶν νεωτερίζουσαι ἐλάττους τε ὁμοίως καὶ διαφερόντως περὶ εἰρήνην πόλεμον συμβαίνουσιν ἄγοντος τοῦ χρόνου μηδεμιᾶς ἀλλὰ μετατρέποντος ἄλλη ἄλλους πρὸς τε τὸ ἄμεινον· καὶ μὴν τὰ γιγνόμενα ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις ἄριστοι γνῶμην οἱ μὴ χαλεποὶ δέξασθαι τὰς ἐξαλλαγὰς τῶν ἡμερῶν καὶ χρόνων· μηδὲ ἐτῶν τούτους ὅσοι πολέμου τε καὶ στρατοπέδων ἐξηγοῦνται μνήμη προγενομένων ἔχειν ἐπὶ τὰ συμφορώτατα ἐκάστους καὶ τοῖς προσπίπτουσιν κακου..της τῶν ἱστορηθέντων νεωτέρων τε καὶ παλαιότερων .. πρὸς δὲ τοὺς κατα.. κατ' ἀνθρώπους ἥς ἀπορῇ λύσις .. ἡ γὰρ ἰσχύοντας κατὰ τῶν τι.. τῷ συνενέχοντι ἐν ..η αποκνήμη.. ὡς ἀλίσκεσθαι δέον. Exc. ^[15]
- 18 De strategem. c. IV Ἐκ τῶν Δεξιππο υ . Πολιορκία Μαρκιανουπόλεως . Μαρκιανούπολιν, τὸ δὲ ὄνομα Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως τὴν ἀδελφὴν ἐνδεδωκέναι τῇ πόλει λέγουσιν οἱ ἐγχώριοι· ταύτην δὲ οὖν τὴν πόλιν οἱ Σκύθαι ὡς δὴ κατὰ κράτος ἀλώσιμον εἶναι νομίσαντες, ἀπειχόν μὲν τῆς εὐθὺ προσβολῆς, λίθους δὲ ὅτι πλείστους παρεφόρουν πρὸ τοῦ τειχίσματος, ὡς χύδην καὶ σωρηδὸν κατανενημένους ἀφθόνως ὑπάρχειν χρῆσθαι· (2) ᾧοντο γὰρ φόνον τε πολὺν ἐπὶ τοῦ τείχους οὕτω συμβῆσθαι, καὶ τῶν πολεμίων ἐν τῷ φυλάσσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ ἐπιχειρεῖν ὄντων, ῥαστώνῃ τὴν πόλιν αἰρήσειν. (3) Τοῖς δὲ ἐν τῷ ἄστει πάλαι τε παρεσκευάστο ὅσα εἰς πολιορκίαν ἐπιτήδεια, καὶ Μάξιμος, ἀνὴρ γένος μὲν τῶν ἀπόρων μεταβου * φιλοσοφία δὲ ἄρα συζῶν, οὐ μόνον στρατηγοῦ, ἀλλὰ καὶ στρατιώτου ἀγαθοῦ ἔργα ἐν τῷ τότε ἔτοιμος ὢν ἐπιδείκνυσθαι, ἐπεθάρρυνέ τε ἐκάστους καὶ παρήνει, (4) ὅτε δὲ ἐκ χειρὸς ἀκροβολίζοντο οἱ πολέμιοι, τοῦ ἀμύνεσθαι ἀπεχομένους ὑπὸ ταῖς ἐπάλξεσιν ἵσταμένους ἔχειν σφῶν αὐτῶν φυλακὴν, τάς τε ἀσπίδας προῖσχομένους καὶ ὅσα δύναται στέγειν καὶ ἀποκρούεσθαι τὰς τῶν

ἐναντίων βολάς. (5) Ὡς δὲ ἱκανῶς ἔχειν ἐδόκει τοῖς βαρβάροις τῆς τῶν λίθων παρασκευῆς, ἄθροοι περιχυθέντες ἐν κύκλῳ τὸ τεῖχος, οἱ μὲν ἀκόντια μεθίεσαν, οἱ δὲ λίθοις ἡκροβολίζοντο τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, καὶ συνεχεῖα [ἐχρῶντο] τῶν μεθιεμένων, ὡς χαλάζη τῇ πυκνοτάτῃ προσεικέναι κατὰ τὸ ἐπάλληλον τῆς φορᾶς. (6) Οἱ δὲ γε εἴσω τοῦ ἄστεως, σφᾶς τε αὐτοὺς κατὰ τὸ δυνατόν καὶ τὸ τεῖχος ἐφύλασσον· ἀπειχον δὲ τοῦ ἀμύνεσθαι, ἥπερ αὐτοῖς προσετέτακτο. (7) Ὡς δὲ ἐπ' οὐδενὶ ἔργῳ λαμπρῷ ἢ τε τῶν λίθων ἐκενώθη τοῖς βαρβάροις παρασκευῇ, καὶ ὅσα ἐκ χειρὸς ἢ ἀπὸ τόξου ἀκόντια, ἢ τε ἐλπίς αὐτοῖς τοῦ σὺν οὐδενὶ πόνῳ τὴν πόλιν αἰρήσειν ἀνάλωτο, ἀθυμία δὴ εἶχοντο, καὶ τῶν στρατηγῶν ἀνακαλεσάντων ἀπήεσαν, οὐ πόρρῳ τῆς πόλεως τὴν στρατοπεδείαν ποιούμενοι· καὶ γὰρ ἦν τῆς ὥρας ἀμφὶ ἡλίου δυσμάς. (8) Διαλιπόντες δὲ ἡμέρας οὐ μάλα συχνὰς καὶ ἐπελθόντες αὖθις καὶ περιστάντες ἐν κύκλῳ τὸ τεῖχος ἡκροβολίζοντο· ὅτε δὴ Μάξιμος τοῖς ἐν τῷ ἄστει καιρὸν εἶναι τῆς ἐπιθέσεως ἐπηγγέλλετο. (9) Γίνεται δὴ οὕτω· καὶ ἀναθαρρήσαντες διὰ τὴν ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν βαρβάρων ἄπρακτον ἀναχώρησιν, βοήν τε ἤραν καὶ λίθους καὶ ἀκόντια, ὡς εἶχον, μεθίεσαν· (10) οἷα δὴ οὖν πυκνῶν ἀλλήλοις ἐφεστηκότων τῶν βαρβάρων καὶ διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ ἀντίπαλον ἂν σφίσιν ἄνωθ' ἐν τι ἀπαντῆσαι οὐκ ἐς τὸ ἀκριβὲς πεφραγμένων, [πρὸς δὲ καὶ ἀθρόαις ταῖς βολαῖς, καὶ ταῦτα ἐκ μετεώρου βαλλομένων,] καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, οὐδὲ ἐθέλοντας ἦν ἀμαρτεῖν τοὺς ἀπὸ ἄστεως. ^[45]

18 (50) (11) Βιαζόμενοι δὴ οὖν οἱ Σκύθαι καὶ μὴ ἀντιδρᾶν ἔχοντες τοὺς Μυσοὺς, διὰ τε τὰς ἐπάλξεις καὶ τὴν ἐκ τῶν θυρῶν καιροφυλακὴν, ἀπαγορεύοντες πρὸς τὰς πληγὰς, καὶ ὡς οὐκ ἦν αὐτοῖς περαιτέρω καρτερεῖν, ἀνεχώρησαν ἄπρακτοι. Exc.

19 De senten.: Ὅτι Δέκιος, βασιλεὺς Ῥωμαίων .. εἶχεν τὴν Θράκιον δύναμιν .. ὀρρωδῶν [μὴ τι νεώ]τερον γένηται περὶ τῆς ἀρχῆς τὴν κατάστασιν .. ἐπιστολῆς .. εἰς αὐτοὺς ἐπεξιέναι τοῖς πολεμίοις .. βουλόμενον τῆς δι' ἀνθρώπους οὐκ ἐμφανί..ους ἄγειν· μὴ περαιτέρω πράσσοντες ἄνθρωποι ἀπο.. οὐκ εὐκαίρου προθυμίας τὴν πείραν λάβωσι .. πρὸς τὴν .. ἐπικουρίαν παραγίνεσθαι. Καὶ ὁ μὲν .. βασιλέως ἡμεροδρόμου φέρων τὴν .. Πρίσκῳ, ὃς δὴ τῆς τῶν ..ων.. ἐπὶ τε εἰρήνης τὰ πολλὰ ἐχρημάτισε .. τὰ τοῦ πολέμου· τὸ δὲ .. ὃς δὲ τότε πόλεμος ... ἐμήνυσαν. Καὶ ἐπεὶ ἡθροίσθησαν .. ἐδήλου γὰρ ἡ γραφὴ τάδε. «Ὅτι ποθοῦμεν .. ὧ ἄνδρες .. ἀσφαλὲς ὄψει τῶν ὁρώντων ..μενον. Ἐπεὶ δὲ .. μὲν .. πορευόμενοι .. δὲ κατὰ πολλὰ σκεδασθέντες .. ἀναγκαῖον διδασκῆ· ἅμα τῇ πράττοντες ἂν ὑμεῖς ... ἐμοί· εἴ γε .. διὰ τί .. εἴ τις ὑμῶν διαμέλλοιτο· ἐξαγγέλλεται γὰρ .. νεότητι οὐ κατὰ καιρὸν θαρροῦντας, καὶ τούτῳ ἔκπληξιν ἐς τοὺς ἐναντίους ἔξιν νομίζοντας, οἷα δὴ πολέμων ἀπειράτους, εὐτολμότερον αὐτοῖς μᾶλλον ἢ προμηθέστερον παρὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν προαγωνισμάτων συνίσθαι. Καὶ ἔστι μὲν ἀπάντη ὑπαίτιος ὑμῶν ἡ ἐπιχείρησις διότι καὶ ὑπὲρ καλῶν ἔργων· συνευξαίμην δ' ἂν καὶ πείρα δύνασθαι συμφορωτάτους γενέσθαι. Ἐπέσκεμμαι δὲ ὡς ἐν τοῖς πολέμοις τὸ ἀνδρεῖον μετὰ μὲν ἐμπειρίας ἰσχυρὸν, ἄνευ δὲ τούτου ἀσθενές· καὶ θρασύτης λογισμῶν ἄμοιρος ἡ δὲ (ἥδη?) σὺν τῷ μὴ κατὰ καιρὸν εὐτόλμῳ ἔσφηλε. Κράτιστοι δὲ οἱ συνέσει τὸ διάφορον τῶν ἐκβησομένων εἰδότες μᾶλλον ἢ θυμῷ ἐς τὰς μάχας καθιστάμενοι. Παραίνω μὴ δὴ ἐς τὸ ἔτοιμον τῆς γνώμης καὶ τοῦ πλήθους τὸ ἀβέβαιον ἰδόντας, τοῦ κοινοῦ τῆς ἀσφαλείας ὑφέσθαι· ἀποκινδυνεύεται γὰρ ὑμῖν σωτηρία οὕτως ἐς μηδὲν δέον, καὶ θράττεσθαι ἢ διάνοια ὑμῶν δόξει μᾶλλον ἢ ἐπιβούλιος περὶ τῇ πάσῃ πόλει τοῦ ἐκβησομένου ἔχουσα τὴν πείραν. Ὑπαίτιος δὲ ὁμοίως ὃ τε ἀνανδρία τὸν ἐφεστηκότα ἀγῶνα ἐξιστάμενος, καὶ ὁ θρασύτητι ἐς τοὺς [μὴ] προσήκοντας κινδύνους ἰὼν, [παρὸν] βίον σὺν ἀσφαλείᾳ σώζεσθαι. Λογισμῷ δὲ πιστεύων ἀνὴρ βεβαιότερος ἢ ἀμαθίας σχήματι πρὸς τὰς ἀδήλους φορὰς τῶν πραγμάτων ἐξορμώμενος. Αἶ τε ἐν τοῖς πολέμοις συντυχίαι ἢ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον τὴν τόλμαν διδόασιν ἐξιούσιν ἐς τοὺς κινδύνους, ἢ ἀδείας περιουσίᾳ τὴν μετὰ τοῦ ἀσφαλοῦς σύνεσιν παρέχονται, ὡς μὴ σὺν δέει τι μᾶλλον ἡπειγμένως ἢ

προμηθεία πρᾶξαι. «Λογιζόμενοι δὲ τάδε μὴ ἴτε πρὸς ἄνδρας ἐς ἀγῶνα κατ' ἐρημίαν τῶν συλληψομένων ἐχυρᾷ δυνάμει ἐξιόντας καὶ πολλῇ μὲν ἵππῳ, πολλοῖς δὲ ὀπλίταις καὶ ψιλοῖς παρεσκευασμένους, ἔτι δὲ πεῖραν πολεμικὴν φοβεροὺς καὶ σωματῶν ὄψει δεινοὺς, καὶ ὄπλων ἀνασεῖσει, ἀπειλαῖς τε καὶ βοῆς μεγέθει ἱκανωτάτους προεκφοβῆσαι τοὺς πρῶτον ἐς αὐτοὺς ἰόντας. ^[45]

19 (50) Μὴ δὴ πρὸς τούσδε ἀποκινδυνεύσητε, ἐξὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν σὺν ἀσφαλείᾳ ἀμύνεσθαι. Καὶ γὰρ ἡ ἐλπίς τοῖς πρῶτον ἐς μάχην ἰοῦσιν ἰσχυρόν τι ἔδοξεν εἶναι καὶ προσαγωγότατον εἰς κατόρθωσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς περιφανεστάτοις ὥφθη *, ὅταν τῷ ἀληδ.. μάχεται. Εὐδηλον δὲ δήπου, οἶμαι, ὡς κἂν τοῖς ἐξ ἴσου οὖσιν ἄνευ στρατηγοῦ κατὰ μόνας ἀποκινδυνεύειν σφαλερώτατον· τὸ δὲ ὑπὸ ἡγεμόνι τε ἄγεσθαι καὶ ἐς κοινωνίαν ἡκεῖν ἐτέροις τοῦ κινδύνου ἔν τε ἐνθυμήσεσι κἂν τοῖς ἔργοις ἀσφαλέστατον, ῥαδίαν ἔχον τὴν παρὰ τοῦ πέλας ἐπανόρθωσιν. Κρεῖττον τε σὺν ἐτέρῳ κατορθοῦντας δόξης ἔλαττον ἔχειν, ἢ δίχα τοῦ προμηθοῦς κατὰ μόνας ἐπιχειρήσαντας σφαλῆναι. Καὶ ἀπόντος μὲν πολὺ ἀπὸ σφῶν τοῦ ἐπιβοηθήσοντος, οἷα δὴ μονωθέντας, δρᾶσαί τι σὺν εὐχερείᾳ σύγγνωμον· ἀνδρῶν δὲ οὐκ ἄπωθεν ὄντων ἄριστα πολέμῳ ὠμιληκῶτων καὶ πεῖραν παρασχομένων τοῦ νικᾶν, καὶ ταῦτα τὸ ἀδεὲς ἐς τοὺς κινδύνους ἐν τῷ διὰ μέσου ἐκ τῆς τῶν τειχῶν ὀχυρότητος ἔχοντας, πρᾶξαι τι παρὰ τὴν τοῦ ἄρχοντος καταίνεσιν, κἂν τῷ ἄμεινον ἐκβῇ, οὐκ ἀνεπίκλητον ἐφάνη διὰ τε τὸ δυσπειθὲς τὸ περὶ τὸν προστάξαντα, καὶ ὅτι σὺν τῷ ἀμφιβόλῳ τοῦ κινδυνεύματος ἐπεχειρήθη. «Εἰ δὲ τις προαστείων τε καὶ ἐνδαιτημάτων τέρψεως ἀποστερούμενος ἄχθεται, καὶ ὅσα πλούτου ἐγκαλλωπίσματα, γνῶτω τὸ μὲν ἀλγεινὸν εἰς ὀλίγον τε καὶ ἐν ὀλίγῳ τὴν αἴσθησιν οἶσον, οἷα δὴ ἐν οἰκοδομαῖς κείμενον, καὶ ἡμῶν οὐ διὰ μακροῦ ἐπιστησομένων, ὡς κωλύσαι τε τὸν παντελεῖ τούτων ἀφανισμόν καὶ ἀναλαβεῖν αὐτὰ δαψίλειαν τῆς ἐκ τούτου χορηγίας οὐκ ἀδυνάτων, τὸ δὲ τῆς σφετέρας σωτηρίας ἐπικίνδυνον οὐκ ἰασόμενος. Ὅθεν τῇ παραυτίκα ἀχθηδόνι τὸ εἰς ἅπαν ἀσφαλὲς ἀντιτιθεῖς οὕτω λογιζέσθω, διότι μὴδὲ ἐς πάντας, ἀλλ' ὅσοι δυνατοὶ τὸ λυπηρὸν τὴν ἀναφορὰν ἔχει, παρ' οἷς πλούτῳ ἰσχύουσι καὶ ἄνευ τοῦ ἡμετέρου ταχεῖα τῶν ἀφαιρεθέντων ἢ διόρθωσις. Πανυστερόν δὴ οὖν ὑμῖν τῆσδε τῆς ὁρμῆς, εἰ μὴτε ἑαυτοῖς ἐπιβούλως καὶ ἐς τὸν ἄρχοντα ἐναντίως πράσσετε, καὶ εἴσω τειχῶν μενετέον. Ἡμᾶς δὲ οὐτε τῇ παρασκευῇ οὐτε ταῖς γνώμαις τῆς τῶν κοινῶν σωτηρίας ἀφεστηκότας ὀλίγων ἡμερῶν ἐπιστησομένους ἅμα τῇ δυνάμει ἐλπίζετε, καὶ εἴσω τειχῶν τὰ ἐς τὴν τοῦ ἔξωθεν ἀγῶνος κατόρθωσιν ἡμῖν μελήσει. Προαποδείκνυται δὲ οὐ πόρρω τοῦ ἀληθοῦς εἶναι τὸ ἐπάγγελμα ἐκ τῶν πρὸς Νικοπόλει πραχθέντων, εἴ γε μὴ μεγαληγορεῖσθαι δεήσει. Χρὴ δὲ ἐν τοῖς μεγίστοις τῶν ἀγῶνων τούτοις συμβούλοις τε ἅμα καὶ βοηθοῖς χρῆσθαι, οἳ ἂν ἐν τοῖς φθάνουσιν ἔργοις σαφῇ τοῦ συμφέροντος ἐπιδείξωνται τὴν δῆλωσιν, ἐμπειρίαν ἔργων καὶ πρὸς. ^[95]

19 (100) ... Exc.

20 De strategem. c. V: Ἐκ τῶν Δεξίππου . Πολιορκία Φιλιππουπόλεως . Τὴν Φιλιππούπολιν, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη μεθόριος μὲν τῆς Θρακῶν καὶ Μακεδόνων γῆς, κεῖται δὲ ἐπὶ τῷ Ἐβρῷ ποταμῷ, οἰκιστὴν δὲ αὐτῇ γενέσθαι λέγουσι Φίλιππον τὸν Ἀμύντου, Μακεδόνων ἄρχοντα, ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὸ ὄνομα τῇ πόλει ἐγένετο· (2) ταύτη δὴ οἱ Σκύθαι ὡς ἀρχαιοτάτη καὶ μεγίστη προσέβαλλον ἐς πολιορκίαν. Ἐπολεμεῖτο δὲ αὐτοῖς ὁ πόλεμος ὧδε. (3) Ὑπερφέροντες τῶν κεφαλῶν τὰς ἀσπίδας τῶν μεθιεμένων ἐν σκέπῃ εἶναι, κύκλῳ τῆς πόλεως περιήεσαν, καταθεώμενοι ὅπῃ εὐαποτερίστον ἢ καὶ ἐπίβατον ἐν τῇ προσαγωγῇ τῶν κλιμάκων ὑπάρχοι διὰ στενότητα ἢ καὶ χθαμαλότητα τῶν τειχῶν. (4) Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐποιοῦντο προσβολὰς ἐπ' ἀκροβολισμοῖς καὶ τοξεύει· οἳ δὲ ἄνωθεν ἡμύνοντο καρτερῶς, ὅπῃ πελάζοιεν οἱ πολέμιοι. (5) Αὐθις δὲ αὖ τῆς πόλεως ἐπέιραζον, κλίμακας πηξάμενοι καὶ μηχανάς· τὰ δὲ μηχανήματα ἦν ξύλα πεπηγότα τετράγωνα, ἐπιτεχνήματα οἰκίσκοις ἐμφορῇ καὶ αὐτῶν βύρσας ὑπερτείνοντες, ὡς παντὸς τοῦ

μεθιεμένου ἀβλαβῶς ἔχειν προσπίπτοντες ταῖς πύλαις, σφῶν δὲ τὰς ἀσπίδας προβεβλημένοι, καὶ μετακινούντες αὐτὰ τροχοῖς καὶ μοχλῖαις. (6) Οἱ δὲ τινες ξύλα προμήκη, σιδήρῳ καταπεφραγμένα, ὥς μὴ ἀποθραύεσθαι ἐν τῇ προσβολῇ, μετεωρίζοντες ἐπείρων ἀναράσσειν τῷ τείχει· ἕτεροι δὲ κλίμακας προσερείδοντες τὰς μὲν ἐπ' εὐθὺ πεπηγυῖας, τὰς δὲ ὑποτρόχους, κινουμένας ἐπὶ θάτερα· αἱ δὲ ὅτε προσάγοιντο, κάλοις ἀπ' ἄκρων τῶν κλιμάκων ἡρτημένοις ἀνέπτυσσον ὥς ὀρθουμένας ἐπιβάλλειν τοῖς τείχεσιν. (7) Ἦσαν δὲ οἱ καὶ πύργους ξυλίνους τῷ τείχει ὑποτρόχους ἐπῆγον, ὥς ὅτε πελάσαιεν, ἐπιβολῇ γεφυρῶν τὴν διάβασιν ἀπὸ τούτων ἐξ ἰσοπέδου ποιήσαντες. Καὶ ἦδε μὲν αὐτοῖς ἀφθονία μηχανημάτων. (8) Ἀντήρουν δὲ πρὸς ἕκαστα οἱ Θρᾶκες, τὰ μὲν τινα τῶν μηχανῶν λίθοις μεγάλοις ἀμαξιαίοις συναράσσοντες αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰ δὲ καὶ καταπιμπράντες δασι καὶ θείῳ καὶ πίσσῃ· τῶν δὲ κλιμάκων κατεκυλίνδουν δοκοὺς ἐγκαρσίας καὶ λίθους, ὥς ὑπὸ τῇ βιαίᾳ φορᾷ τὰς τε ἀσπίδας τῶν ἐπαγόντων καὶ τὰς κλίμακας ἐν τῇ ἐμβολῇ ἀποθραύεσθαι. (9) Ὡς δὲ οὐδὲν ἐπλεονέκτουν ταῖς μηχαναῖς οἱ πολέμιοι, ἀθυμία δὴ εἶχοντο, καὶ βουλήν τιθεμένοις ἥ δεῖ πολεμεῖν, ἐδόκει χώματα χοῦν μετέωρα πρὸς τὴν πόλιν, ὥς εἶναι σφίσιν ἐπίσου πρὸς τοὺς ἐναντίους μάχεσθαι. (10) Ἔχουν δὲ ὧδε ξύλα ἐκ τῶν πέριξ οἰκοδομημάτων συνεφόρουν, καὶ προβαλλόμενοι πρὸ σφῶν τὰς ἀσπίδας, ἐνέβαλλον αὐτὰ εἰς τὴν τάφρον κατ' εὐθὺ καὶ παράλληλα, ὅπη συμβαίνει. (11) Ποιήσαντες δὲ ταῦτα, χοῦν καὶ ὄλην παντοίαν ἐπεφόρουν μεταξὺ τοῦ χείλους ἐκατέρου τῆς τάφρου. ^[45]

20 (50) Καὶ οὕτω ταχεῖαν εἰργάσαντο τοῦ χώματος τὴν αὔξησιν. (12) Ὅρωντες δὲ τὸ πραττόμενον οἱ Θρᾶκες, καὶ ὅτι πρὸς σφᾶς τὸ χῶμα ἀντετειχίζετο, ξύλα πηξάμενοι καὶ τούτοις σανίδας προσαρτήσαντες, πρόβλημα μετέωρον ἐπὶ τῷ τειχίσματι ἤγειρον. (13) Καὶ ἐπὶ τῷδε ἐμχανήσαντο τοιόνδε· καθῆκαν ἀπὸ τοῦ τείχους νύκτωρ ἀπὸ κάλων, ὑπ' αὐτό που τὸ ἡσυχάζον, ἄνδρα εὐτολμόν τε καὶ γενναῖον, δόντες αὐτῷ φέρειν ἐπὶ τὸ χῶμα δᾶδα ἡμμένην καὶ σκεῦος, ἵνα πίττα τε ἦν καὶ θεῖον καὶ τὰ τοιαῦτα. (14) Ἐμβάλλει δὴ οὖν τὸ πῦρ τοῖς ἀνέχουσι τὸ χῶμα ξύλοις, καὶ ἀθρόα γίνεται καέντων τοῦ χώματος ἡ κατάπτωσις. (15) Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τούτοις μείον εἶχον οἱ Σκύθαι, ἐδόκει αὐτοῖς κτείνειν τὰ ἀρχεῖα τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν αἰχμαλῶτων ὅσοι νόσῳ ἢ χρόνῳ διὰ γῆρας ἐκακοπάθουν· κτείναντες [δ'] ἐνέβαλλον εἰς τὴν τάφρον, καὶ ὕλην παντοίαν ἐπεφόρουν. Τὰ δὲ σώματα ἄρτι τριταῖα γινόμενα ὕψος οὐ μέτριον παρεῖχον ἐξοιδούντα τῷ χώματι. (16) Οἱ δὲ Θρᾶκες μέρος τι τοῦ τείχους διακόψαντες, ὅσον ἐς μέγεθος πυλίδος στενῆς, εἰσεφόρουν κατὰ τοῦτο παρὰ σφᾶς ὅσαι νύκτες τὸν χοῦν· ὥς δὲ πάντῃ ἄποροι τῇ γνώμῃ ἐγίνοντο οἱ βάρβαροι, ἐδόκει ἀναχωρεῖν. Καὶ τοῦτο τῇ πολιορκίᾳ τέλος τοῖς Σκύθαις ἐγένετο. Exc. ^[70]

21 De sentent.: ».. καὶ καρτερίᾳ οἱ πόλεμοι μᾶλλον ἢ πλήθει κρίνονται. Ἡμῖν δυνάμεις τε οὐ φαῦλη (δισχίλιοι γὰρ οἱ σύμπαντες ἡθροίσθημεν), καὶ τὸ χωρίον ἐρυμνότατον, ὅθεν ὀρμωμένους χρὴ τοὺς πολεμίους κακοῦν σποράσι τε ἐπιτιθεμένους καὶ τὰς παρόδους αὐτῶν ἐνεδρεύοντας· ἐξ ὧν κρατοῦσι μὲν ἡμῖν τῷ τρόπῳ τούτῳ ῥώμῃ ἔσται, καὶ δέος οὐ μέτριον παρέξομεν τοῖς ἐναντίοις· συνισταμένων δὲ ἀντιστησόμεθα, προ... ὅπλων οὐ φαῦλον τὸ ἐρυμνὸν τοῦ χωρίου καὶ τήνδε τὴν ὕλην ἔχοντες. Οἱ τε ἐναντίοι ἐκ διαφόρων προσβάλλοντες οἷα οὐ πάντῃ καταφανέσι ταραάζονται, οὐκ ἐν τῷ ἴσῳ τρόπῳ τοῖς πρόσθεν πολεμήσουσι, τάξιν τε αὐτῶν λύοντες καὶ οὐθ' ὅπου τὰ τοξεύματα καὶ ἀκόντια μετιέναι χρὴ εἰδότες, καὶ τῶν τε ἀφιεμένων ἀτυχήσουσι, καὶ ὑφ' ὑμῶν ἔτι μᾶλλον κακώσονται. Ἡμεῖς τε τῇ ὕλῃ πεφραγμένοι ἐπίσκοπα καὶ ἐξ ὑπερδεξίων μεθήσομεν, καὶ ἀσφαλέστεροι μὲν εἰς τὸ δρᾶν ἐσόμεθα, οὐ ῥᾶστοι δὲ βλάπτεσθαι. Περὶ δὲ αὐτῆς ὁμόθεν μάχης, εἰ δὴ καὶ αὐτῆς δεῆσαι, ἐκεῖνο χρὴ λογίζεσθαι, ὥς οἱ μέγιστοι κίνδυνοι μεγίστας καὶ προθυμίας παρέχονται, καὶ ἐν τῷ ἀπόρῳ τῆς σωτηρίας ἡ ἀντίτασις ἐτοιμοτέρα, καὶ πολὺ τὸ ἀνέλπιστον ἐξέβη, βιαζομένων τε ὑπὲρ τοῦ ἀμηχάνου καὶ ἀμυνομένων ὑπὲρ τῶν

σπουδῆς ἀξίων τιμωρίας ἐλπίδι. Οὐδὲ γὰρ ἔστιν ὅτῳ ἂν πρὸ ἡμῶν μείζους γένοιτο ὑποθέσεις τῆς ἀγανακτήσεως, οἷα δὴ γενῶν τῶν ἡμετέρων καὶ πόλεως ὑπὸ τῶν ἐναντίων κατεσχημένης. Συνεπιθιοῖντο δὲ ἂν αὐτοῖς καὶ ὅσοι ἀνάγκη ἄκοντες συστρατεύουσιν ὅτε τὴν ἡμετέραν ἔφοδον αἰσθιοῖντο, ἐλευθερίας τῆς σφετέρας ἐλπίδι. «Πυνθάνομαι δὲ καὶ τὴν βασιλέως δύναμιν τὴν ναυτικὴν οὐχ ἐκὰς εἶναι ἀρήξουσιν ἡμῖν, ἥ συνταχθέντας συνεισβαλεῖν κράτιστα. Καὶ ἐπὶ τῷδε ἡγοῦμαι ὡς καὶ τοὺς Ἑλληνας ἐς τὸ αὐτὸ τοῦτο πρόθυμον ἐπάξομεν. Αὐτὸς δὲ δὴ ὢν οὐκ ἔξω κινδύνου οὐδὲ εὐτυχέστερον πράττων ἐπὶ ταῦτα ἵεμαι, ἀρετῆς ἐπιθυμῶν καὶ διακινδυνεύων, τὰ τιμιώτατα δὲ θέλων περιποιήσασθαι καὶ ἐς ἑμαυτὸν μὴ καταλῦσαι τῆς πόλεως τὴν ἀξίωσιν. Καὶ παραινῶ ὧδε γινώσκειν. Ἐπεισι μὲν ἡ τελευτὴ πάντας ἀνθρώπους καταλῦσαι τὸν βίον, ἐν τοῖς περὶ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν ἄθλον κάλλιστον καὶ δόξαν αἰδίων φέρων. Εἰ δέ τινα καὶ ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις τὸ τῆς πόλεως πταῖσμα ἐκπλήσσει, καὶ δι' αὐτὸ ἄθυμός ἐστιν, ἴστω τάς τε πλείστας τῶν πόλεων ἐξ ἐνέδρας ὑπὸ τῶν πολεμίων ἡρημένας καὶ τῶν ἀντιστάντων αὐτοὺς τὸ ἀντίπαλον ἐρημωθέντας ..ον δὲ τοῦ βαρβαρικοῦ ἐπιτίθεσθαι. Καὶ τῷ ... ἀνθισταμένῳ συνοισόμεθα ...ον τῇ παρόδῳ χρήσονται ἀθρόον ἱκανοὶ εἴημεν· ἀναχωρήσομεν ἐς τὸ μετέωρον σὺν ἀσφαλείᾳ μένων ἐπιθησόμεθα, κὰν τούτῳ τῶν ἐναντίων αἰ ἀπορίαι πρὸς ἡμῶν ἔσονται. [45]

- 21 (50) «Συστήσεσθαι δὲ ἡμῖν καὶ ἐκ τῆς τύχης τὸ εἰκὸς ἄγει· ἢ τε γὰρ ὑπόθεσις δικαιοσύνη, καθ' ἣν ἀμυνόμεθα τοὺς προαδικήσαντας, καὶ τὸ δαιμόνιον ταύτῃ ὡς ἐπὶ πολὺ βραβεύει τὰ ἀνθρώπεια, προθυμότατον ὄν συμφορὰς ἐλαττώσαι καὶ ἐς τὰ ἀμείνω συνάρασθαι. Καλὸν δὴ γνωρίσαι τὸ πάτριον ἡμῶν σχῆμα, καὶ αὐτοὺς τοῖς Ἑλλησιν ἀρετῆς καὶ ἐλευθερίας γενέσθαι παράδειγμα, καὶ παρὰ τε τοῖς οὖσι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις εὐκλείας ἀειμνήστου μετασχεῖν, ἔργῳ δεικνύντας, ὡς καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων οὐχ ἡττήται. Σύνθημα δὲ τοῦ πολέμου παῖδας καὶ τὰ φίλτατα ποιησάμενοι καὶ τὸ ταῦτα διασώσασθαι, ἐς τὴν ἀντίστασιν συνταττώμεθα, θεοὺς ἐφόρους ἀρωγούς ἐπικαλεσάμενοι.» Καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοῖς τε λεχθεῖσι πολὺ ἐπερρώσθησαν (δυνατὰ ἐς τὴν ἀντίστασιν τὰ εἰρημένα), καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐξηγεῖσθαι σφῶν αὐτῶν ἠξίου. Ὅτι τῶν τὰ ἄριστα προελομένων ἢ προθυμίας, κὰν τὸ ἔργον μὴ συνακολουθήσῃ, ἐπαινέται. Ὅτι ἀλγεινότερα ἀνδρὶ ἀρχὴν ἔχοντι τοῦ παντὸς ἢ ἀποτυχία μᾶλλον ἢ ἐκάστῳ ἢ καθ' αὐτὸν κάκωσις· τῷ γὰρ ἰδίῳ περιγραφὴ ἢ τύχη τοῦ συμβάντος, εἰς δὲ τὸν ἄρχοντα προσχωρεῖ τοῦ συνενεχθέντος ἢ αἰσθησις. Ῥοπή δὲ οὐκ ἐλαχίστη πεπειθῶς τῇ (sic) γνώμῃ παραπλησίως ἔχει· καὶ τὸ εἰκὸς τούτου οὐκ ἀπε..γεῖν ἐπ' εὐνοίᾳ. Καὶ παρίσταται δ' ἐμοὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν θαρρεῖν, ἀφ' ὧν καὶ τὸ δυσχερὲς ὠρμήθη. Ὅτι φησὶν ὁ Δέξιππος πρὸς τοὺς Ἑλληνας δημηγορῶν· «Καὶ μὴ τῷ παραστῇ ὡς .. τῆς σωτηρίας ὑμῶν με.. ὁψὲ περι.. τὴν ..ην. Ἐγνων τε γὰρ τὰ κοινῇ λυσιτελεῖν .. ἄλλος καὶ πρᾶξαι ἐπαίτιος ὅτου ἐστὶν ἐπισκέψασθαι τὰ συνοίσοντα καὶ ἀνὴρ ἐκ τοῦ δικαίου τὴν ἀρχὴν ἔχων καὶ πολιτεύων ἄριστα πειθοι *** Trebellius in Claudio c. [80]

- 22 12: Quo (Claudio) ad deos atque ad sidera demigrante, Quintillus frater eiusdem ... suscepit imperium. Sub hoc barbari qui superfuerant, Anchialo vastata, conati sunt Nicopolim etiam obtinere. Sed illi provincialium virtute obtriti sunt. Quintillus autem ab brevitatem temporis nihil dignum imperio gerere potuit. Nam septimadecima die, quod se gravem et serium contra milites ostenderat ac verum principem pollicebatur, eo genere quo Galba, quo Pertinax, interemptus est. Et Dexippus quidem Quintillum non dicit occisum, sed tantum mortuum: nec tamen addidit morbo, ut dubium sentire videatur. Exc. [10]

- 23 De strateg. c. VI: Ἐκ τῶν Δεξίππου υ . Σίδης πολιορκί α . Ἐπολιόρκουν οἱ Σκύθαι τὴν Σίδην· πόλις δὲ αὕτη τῶν ἐν Λυκίᾳ. Ὡς παρασκευὴ τε πᾶσα ἦν ἄφθονος εἴσω τείχους καὶ πλῆθος ἀνδρῶν οὐ νωθρῶς ἀπτομένων τοῦ ἔργου, μηχανὰς ἐποιοῦντο, καὶ προσῆγον τῷ τείχει. (2) Οἱ

δὲ καὶ πρὸς ταύτας ἀντήρουν, καθιέντες ὅσα κωλύματα. Πύργους δ' ἐπὶ τούτῳ ξύλου ἰσομετρήτους τῷ τείχει κατεσκεύαζον καὶ ἐκίνουν ὑποτρόχους ὡς ἐγγὺς ἴστασθαι. (3) Προεβέβληντο δὲ τῶν πύργων οἱ μὲν σίδηρον ἐπὶ λεπτὸν ἐληλασμένον καὶ ἐπὶ πολὺ τῶν ξύλων καταπεπηγότα, οἱ δὲ δέρριν καὶ ὅσα πυρὶ οὐχ ἀλώσιμα. (4) Ἀντεμχανήσαντο δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἄστεως τοιόνδε· σανίδας μεγάλας ὀρθίας προσθησάμενοι καθ' ὃ τι ἔμελλον οἱ ἐναντίοι ποιήσασθαι τὴν προσαγωγὴν τῶν μηχανῶν, (5) καὶ αὖ ἐγκάρσια ξύλα καὶ ἱκρία ταύταις παραπήξαντες, μέσαις αὐταῖς ἐτεκταίνοντο θυρίδας, ὅσον εἰς ὑποδοχὴν ἀνδρὸς τὴν ἄχρι στέρνου, ὡς ὑπερέχοντας αὐτῶν κατὰ ὕψος ἐκ μετεώρου ἔχειν ἀμύνασθαι. (6) Ποιήσαντες δὲ ταῦτα ἐκ μετεώρου καθίεσαν ἀρτῶντες κύκλῳ ἐφ'esτρίδας τε καὶ νάκη, ὡς ἂν τὰ τοιαῦτα προβλήματα μήτε εὐφλεκτα εἴη καὶ τῇ ἀπαλότητι αὐτῶν κατέχοι τὰ προσπηγνύμενα, οὐκ ἀντικόπτοντα τῇ βίᾳ πληγῆς. Γενομένης δὲ πείρας ἐπὶ τούτοις ἐκατέρωθεν καὶ μάχης κρατερᾶς, ὡς ἄπρακτος ἦν τοῖς Σκύθαις ἢ διατριβὴ καὶ οὐδὲ ἐν προὔχῳ εἰς ἐλπίδας, ἀνεχώρουν. Exs.

[25]

24 De legat.: Ὅτι Αὐρηλιανὸς κατὰ κράτος νικήσας τοὺς Ἰουθούγγους (*) Σκύθας, καὶ κατὰ τὴν τοῦ Ἰστρου περαίωσιν ἐς τὴν ἀποφυγὴν πολλοὺς τούτων ἀνελών, οἱ λειπόμενοι ἐς σπονδὰς ἦκον καὶ πρεσβείαν ἐστείλαντο. Τὴν δὲ αἴτησιν τῆς εἰρήνης ἐδόκει μὴ σὺν τῷ ἄγαν περιδεεῖ καὶ καταπεπληγότι ἐκ τῆς ἥττης ποιεῖσθαι, ὡς ἂν ὑπάρχοι σφίσι καὶ τῶν πρόσθεν φοιτῶντων χρημάτων παρὰ Ῥωμαίων ἢ ἀποδοχὴ, μὴ ἐς τὸ ἀδεὲς πάντη τῶν ἐναντίων καθισταμένων. Ὁ δὲ Ῥωμαίων βασιλεὺς Αὐρηλιανὸς ὡς ἐπύθετο ἀφιγμένην τὴν Ἰουθούγγων πρεσβείαν, ἐς τὴν ὑστεραίαν φήσας χρηματιεῖν περὶ ὧν ἤκουσι, διέταττε τοὺς στρατιώτας ὡς ἐς μάχην, ἐκπλήξεως εἵνεκα τῶν ἐναντίων. Ἐπεὶ δὲ καλῶς εἶχεν αὐτῷ ἡ διακόσμησις, ἐπὶ ὑψηλοῦ βήματος μετέωρος βέβηκε, καὶ ἀλουργίδα ἀμπέχων, τὴν πᾶσαν τάξιν ἐποίει ἀμφ' αὐτὸν μονοειδῆ. Παρεστήσαντο δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει ὅσοι ἀρχὰς τινὰς ἐπιτετραμμένοι, σύμπαντες ἀφ' ἵππων. Κατόπιν δὲ βασιλέως τὰ σήματα ἦν τῆς ἐπιλέκτου στρατιᾶς· τὰ δὲ εἰσὶν ἀετοὶ χρυσοὶ καὶ εἰκόνες βασιλῆιοι καὶ στρατοπέδων κατάλογοι γράμμασι χρυσοῖς δηλούμενοι· ἃ δὴ σύμπαντα ἀνατεταμένα προῦφαίνετο ἐπὶ ξυστῶν ἡργυρωμένων. Ἐπὶ δὲ τούτοις ᾧδε διακοσμηθεῖσιν Ἰουθούγγους ἡξίου [παρελθεῖν]. Τοὺς δὲ συνέβη θαμβήσασθαι ἰδόντας καὶ ἐπὶ πολὺ σιγῇ ἔχειν. Ἐπεὶ δὲ σφισιν ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπεδόθη λέγειν, διὰ τινος ἐρμηνέως ἔλεξαν τοιάδε· «Οὐτε τῇ ἐπὶ καιροῦ συμβάσῃ κακοπραγία ἡμῶν παρὰ τὸ εἶκος καταπεπληγότες, οὔτε δυνάμεως ἐνδεῶς ἔχοντες ἢ καὶ πολέμων ἄπειροι καθεστηκότες, ἀσθενείας εὐπρεπεία κατὰ τὸ ἡμῖν αὐτοῖς μόνοις συμφέρον ἐς τὴν εἰρήνην σπεύδομεν· ἀλλὰ περίεστι μὲν ἡμῖν τοσοῦτον τῆς ἐν τοῖς πολέμοις περιουσίας πλήθους εἵνεκα καὶ ἰσχύος, ὥστε μέρει ἐλαχίστῳ τὰς πρὸς Ἰστρῷ πόλεις ἐπελθόντες Ἰταλίαν μικροῦ πᾶσαν κατειλήφαμεν, ἱππικῶ μὲν στρατεύσαντες ἐς μυριάδας δ', καὶ τούτων οὐ μιγάδων οὐδὲ ἀσθενῶν, ἀλλὰ Ἰουθούγγων καθαρῶς, ὧν πολὺς ἐφ' ἵππομαχία λόγος. Ἀσπίδα δὲ ἄγομεν διπλασίαν δυνάμεως τῆς ἱππικῆς, οὐδ' ἐν τούτοις ταῖς ἐτέρων ἐπιμιξίαις ἐπισκιάζοντες τοῦ σφετέρου στρατοῦ τὸ ἀνανταγώνιστον. Ἐχοντες δὲ καὶ οὕτω παρασκευῆς διακρίνεσθαι, οὐ διαγινώσκομεν ἐς ἀντιλογίαν ἢ κείνῃ τῆς συμφορᾶς πέρι. Οὐ διὰ τὸ μὴ κατὰ κράτος νενικῆσθαι, κατὰ δὲ τὸ ἄδηλον τοῦ ἐκβησομένου εἰρήνην πολέμου προτιμῶμεν, εἰκάζοντες καὶ ὑμῖν ὡς γένοιτ' ἂν διὰ γνώμης πρὸς Ἰουθούγγους εὖ παρασχὼν τῆς πρόσθεν διαφορᾶς συμβῆναι, οἷα δὲ ὑπόουσης καὶ παλαιᾶς ἀμφοῖν τοῖν γενοῖν πρὸς ἄλληλα πίστεως ἐς τὸ ἡσυχάζειν, δι' ἣν χρὴ τὴν ἐπὶ καιροῦ διαφορὰν ἀπερίσκεπτον ἐν τῷ παρόντι καταλύσαντας πρὸς τὸ παλαιότερον καὶ λυσιτελοῦν μετατίθεσθαι ἐκατέροις. [45]

24 (50) Ἐν τε τῷ πολέμῳ οὐκ ἐπὶ πλεῖστον ταῖς καταδρομαῖς ληϊζόμενοι, ἀλλ' ὅσον ἐς ἀφορμὴν τῶν ἐπιτηδείων ἀγαπῶντες τὴν ἄθροισιν, μέχρι τῆς γενομένης μάχης ἡσυχία τὸν καιρὸν διετρίβομεν, ὡς τοῖς ἐπιοῦσιν ὑμῖν σὺν τῇ ὑμετέρᾳ δυνάμει τὸ καθ' αὐτοὺς ἀντιτάξαντες. Ὁ δὲ

καὶ νῦν ποιεῖν παρεσκευάσμεθα· καὶ τό τε ὑμέτερον πρὸς πάντα κίνδυνον ἐκ τούτου ἀδεέστερον ἔξει, καὶ τῶν μεγίστων στρατοπέδων συνελθόντων οὐδ' ἥτισουν ἑτέρα χεὶρ ἀξιόμαχος ἡμῖν νομισθήσεται. Εἰ δέ τις τῇ εὐτυχίᾳ τοῦ πολέμου ἐπαιρόμενος ὀλίγωρός ἐστι πρὸς τὴν σύμβασιν, γνῶτω οὐ βεβαίῳ πράγματι θρασυνόμενος, καὶ ὅτι ἐπὶ παντὶ φέρον τῆς δοκούσης εὐπραγίας ἡττηθέντας καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν τῆς τύχης ἀκμὴν ἀποκλίναντας τῶν ἀμεινόνων ἐξηρτῆσθαι μόνων ἐλπίδων, καὶ ὑπὸ τοιαύταις ἀνομίαις τῆς τε πρὸς θάτερον μεταβολῆς ὑπεριδεῖν καὶ συμμαχίαν εὐκαιρον διδομένην παραιτήσασθαι. Πεφύκασί τε αἱ μείζους στρατιαί, παρὰ μὲν τὴν πρώτην θάρσει οἰκείας δυνάμεως ἐπαιρόμεναι καὶ ἐλαχίστη προμηθεῖα χρώμεναι, σὺν καταφρονήσει τῶν ἀντιπολεμούντων ἐπὶ τὰς μάχας πορεύεσθαι καὶ κατὰ τὸ ἀφύλακτον ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ ἦττον ἔχειν, αἱ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ παρ' ἐλπίδα χωρήσαντι * λογισμῷ τε ἀσφαλεῖ καὶ περιουσίᾳ δυνάμεως βεβαίως χρησάμεναι δυσμαχώτατοι τοῖς ἀντιπάλοις γίνεσθαι. Σὺν δὲ τοιαύτῃ ἐλπίδι καὶ ἡμεῖς, διχῇ τὴν δύναμιν διελόντες τὸ πρῶτον, καὶ ἐν τῷ ποταμῷ τὰ πολλὰ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀρετῇ ὑμετέρᾳ σφαλέντες, οὐκ ἀπροσδόκητοί ἐσμεν ἀλλὰ νῦν, ἅμα τῷ τοῦ μέλλοντος προμηθεῖ, οὐχ ὑπόστατοι ὑμῖν γενέσθαι. Κράτιστον δὲ τούτων εἶνεκα δι' εἰρήνης αἰρεῖσθαι ὑμᾶς τὰς ἐκ τῆς ὁμονοίας ὠφελείας, καὶ τὰ τοῦ πολέμου πράγματα σὺν ἡμῖν τίθεσθαι, τῇ τε παρ' ἡμῖν συμμαχίᾳ ῥωσθέντας πλέον ἔχειν πρὸς τοὺς ἐπιόντας. Εἰ δὲ ταῦτα ποιεῖν ὧδε κρίναιτε, ὑπάρχειν ἡμῖν δίκαιον καὶ ὅσα ἐν χρυσοῦ ἀσήμου τε καὶ ἐπισήμου δόσεσι καὶ ἀργύρου παρ' ὑμῶν ἐφοῖτα ἐπὶ φιλίας βεβαιότητι. Ἀπειπαμένων γὰρ, ὅσα ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι, καθότι δυνατόν πολεμήσομεν.» Πρὸς ταῦτα ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔλεξεν ὧδε· «Εἰ μὲν [μὴ] ἐς ἀφανὲς καθέντες τὴν γνώμην ὑμῶν, περὶ ὧν πρεσβεύεσθε, ἐδιδάσκετε, οὐθ' ἡμῖν τοῖς ἐκδεξαμένοις τὸν λόγον χαλεπὴν παρέρχεται ἂν τὴν ἀπόκρισιν. Ἐπεὶ δὲ τὰ εἰρημένα ἐς μὲν εὐπρέπειαν σύγκειται, ἔργῳ δὲ ἐναντίως ἔχει, πῇ μὲν εἰρήνης μνημονεύοντων, ὅτε δ' αὖθις πόλεμον ἐπανατεινόμενων ὑμῶν, ὧν συγχεῖν ἐοίκατε ἐκάτερον ἐκ θατέρου, ἀμφίβολον καὶ ἡμῖν καθίσταται πρὸς ὃ τι χρὴ πρῶτον ἀποκριναμένους μὴ ἀμαρτάνειν. Λέλειπται δέ τι καὶ ἐκ τῶν παρόντων βουλευσασθαι· χρὴ γὰρ τῷ διττῷ τούτῳ λόγῳ διελόντας ἀπαντᾶν πρὸς ἄμφω· εἰ μὲν γὰρ καθαρῶς εἰρήνην ἐπαγγέλεσθε, τί δεῖ μεμνηθῆναι χρημάτων αἰτήσεως; καίτοι κἂν τούτῳ οὐ σὺν τῷ προχείρῳ ἢ βουλῇ τοῖς νενικηκόσιν πρὸς τὴν ἄρνησιν ἢ τὴν καταίνεσιν. ^[95]

24 (100)

Εἰ δὲ ἔτι σκοπεῖν ὑμῖν πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου πλεονεξίας ἡγεῖσθε τὴν σύμβασιν, καὶ ἡττηθέντες ὥσπερ δασμοὺς παρ' ἡμῶν ἀπαιτήσοντες ἦκετε, τῆς ῥαστώνης τὸ τερπνόν, ὅσον εἰρήνην δίδωσιν, ἐκ παντὸς μεταδίδωκεν ἡμᾶς νομίζοντες, ἔχεσθε τῆς ὁμοίας τῇ πρόσθεν ἐπιχειρήσεως, μὴδ' εἰς εὐεργεσίας λόγον προῖσχύμενοι τοῦ πολέμου τὴν κατάλυσιν αἰτεῖτε μισθὸν τῆς συγχωρήσεως, ὧνητὴν καὶ οὐκ ἐθελούσιον ποιούμενοι τὴν παροῦσαν ἐς τὴν φιλίαν πρόκλησιν. Οὐ γὰρ δὴ πολέμων ἀπείρους ὄντας ἡμᾶς τῷ πλήθει τῆς πολλὰ δὴ κομπασθείσης ὑφ' ὑμῶν δυνάμεως ἐκπλήξετε· οὐδὲ πλούτῳ λαφύρων Ἰταλικῶν ἐπικομιζόμενοι (1), ἀδεῶς ἐπ' οἴκου πορεύεσθε· ἀλλὰ δηλαὶ μὲν ὑμῶν αἱ πεζαὶ παρασκευαί, οὐκ ἄδηλοι δὲ αἱ τῶν ἱπέων, πρὸς ἃς ἐς τρόπον τὸν δυνατόν ἀντιστησόμεθα. Τολμῶμέν τε γὰρ μετ' ἀσφαλείας, καὶ ἀναχωροῦμεν σὺν προμηθεῖα, οἷα δὲ λογισμῷ ἡγεμόνι ἐς πάντα χρώμενοι, οἷς ἡ ἰσχὺς βεβαιότατη, καὶ ἐμπειρίαν πολεμικῶν ἔργων διαφερόντως ἔχοντες. Ὑμεῖς δὲ μετὰ τε τοῦ προχείρου ἔπιτε, καὶ διαμαρτάνοντες τῶν ἔργων διὰ τὸ μὴ προσκέψασθαι ἐφ' ἃ δεῖ ἐλθεῖν, πείραι τὴν βλάβην τοῦ προπετοῦς φερόμενοι μεταγινώσκετε. Τοῖς γὰρ ζέσει ἐς τὰς πράξεις, μὴ [συνέσει], συμφερομένοις ἀνάγκη τοῦ βελτίστου ἀμαρτάνειν. Καὶ ταχέϊα μὲν ὑμῶν αἱ ἐπιχειρήσεις, δι' ὀλίγου δὲ αἱ μεταμέλειαι. Καὶ τὸ σύμπαν κατὰ τὸ εἰκὸς θαύματος ἀπήλλακται, ἀντιπάλους ἡμῖν τυχόντας καὶ ἡθῶν ἀνομοίων καὶ ἐς τὰς γνώμας πραττομένων διεστάναι οὐκ ἀποπεποιηκῶς (2), καὶ ὑμᾶς μὲν ἀμαθίᾳ, ἡμᾶς δὲ λόγῳ συνεῖναι, σὺν ᾧ μάλιστα καὶ τὸ κρατεῖν τοὺς ἥσσους τῶν πλεόνων περιγίνεται, συνέσει πρὸ δυνάμεως πιστεύοντας.

Τούς τε πλείονας σὺν τῷ ἀλογίστῳ διὰ μάχης ἰόντας κάκιον ἀμανᾶσθαι (3), ἔργου πείρα μᾶλλον ἢ λόγου κομπωδεστέρα προσποιήσῃ διδάσκεσθε, βλέψαντες ἐς τὰ Σκυθῶν πάθη· μετὰ σαφεστάτων γὰρ τεκμηρίων καὶ οὐκ ἀμάρτυρα λέξομεν. Οὗτοι δὴ τριάκοντα μυριάσι στρατοῦ ἐφ’ ἐκατέρας τὰς ἡπείρους σκεδασθέντες πάσῃ τῇ δυνάμει ἡττήθησαν πρὸς ἡμῶν, καὶ λαμπρὰ τοῖς νενικηκόσιν ὑπελείποντο τῆς οἰκείας ἀρετῆς ὑπομνήματα, ὧν τὴν εὐκλειαν ἐς τὸ παντελὲς ἔξομεν νῦν τε καὶ ἔπειτα, τῷ χρόνῳ συμπαραθέουσιν. Τάς τε Ἀλαμανῶν (4) συμφορὰς ἄγειν * σφᾶς τοῦ προχείρου τῷ ἀναρριφθέντι τῆς ἐπιχειρήσεως ταχυτέραν καὶ δι’ ὀλίγου ἔθεντο τὴν μετάγνωσιν. Ἡμεῖς τε ἐπὶ ταῖς πλημμελείαις ὑμῶν, αἷς εἰς ἡμᾶς ἐπλημμελήσατε, οὐκ ἀποχρῆν ἡγούμεθα ἢ ἐπάθετε τιμωρίαν, εἰ μὴ καὶ τὸν Ἴστρον ὑπερβάντες ἐν ὅροις τοῖς ὑμετέροις τὴν ὀργὴν ὡς προαδικήσαντας ὑμᾶς (5) ἀποπλήσαιμεν. Πόλεμον γὰρ ἐπὶ σπονδαῖς ἀκήρυκτον ἐφ’ ἡμᾶς ἡγεύρατε, ἐγκλήματα μὲν ὡς εἰς προαδικήσαντας εἶπεῖν οὐκ ἔχοντες, ἐπιθυμίαις δέ τισι καὶ ἐλπίσι κουφισθέντες, σὺν αἷς ὅμιλος ἀλόγιστος ἐπαίρεται, στρατιᾶς καὶ πολέμου ἀντιλαμβάνεσθε. ^[145]

24 (150) Ὅθεν οὐκ ἔξω προσδοκίας ἄγομεν καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἔσεσθαι ἡμῖν ἀρωγὰ, οἷα δὴ ἡμῶν μὲν θεσμὸν τὸν ἐπὶ σπονδαῖς οὐκ ἀτιμασάντων, Ἰουθοῦγγων δὲ ἄδικον ὁδὸν τε ἐφ’ ἡμᾶς ἐλθόντων, καὶ ὅρκους καὶ πᾶσαν πίστεως βεβαιότητα παρὰ φαῦλον τιθεμένων. Τοῖς τε αὖ φθάνουσι κατορθώμασιν τὸ μέλλον λαμβάνοντες, καὶ περὶ τῶν ἐσομένων οὐκ ἀπεικότως πρὸς τοῖς εἰρημένοις χρηστὰ δοξάζομεν. Ἡ μὲν γὰρ ἐπ’ εὐπραγία ἐλπίς θάρσος φέρει, φόβον δὲ ἢ ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ. Λογισμῷ τε ἡγεμόνι πρὸς τὰς πράξεις χρώμενοι, τὰς τε δόξας τῶν συμβησομένων οὐκ ἀβασανίστως προσιέμεθα, κἂν τοῖς παροῦσιν, οἷα ἄνδρες ἀθληταὶ κινδύνων τῶν ἀρίστων, οὐκ ἐκπληττόμεθα ταῖς τοῦ πολέμου χαλεπότησιν, ἐξ ὧν τὸ ἐλπιζόμενον κέρδος οὐκ ἀσθενὲς καὶ περιττότερον τῆς ἀχθηδόνης. Τὸ γὰρ πλῆθος ὑμῶν σώμασί τε ἥκιστα ἰσχύει καὶ φρονήμασιν. Ἀπείληπται γὰρ Ῥοδανοῦ μὲν εἴσω καὶ τῶν ἡμετέρων ὁρίων· σπανίῳ δὲ ἀγορᾷ συνεχόμενον καὶ τῇ ἄλλῃ τάλαιπωρήσει, τοῖς ἀλγεινοῖς τοῖς μὲν ἤδη σύνεστι, τοῖς δὲ μέλλει. Καὶ προκαμὸν ἐν τῷ ἀεὶ μοχθεῖν ἀτολμότερον ἔσται καὶ χρῆσθαι αὐτῷ παρέξει ἀμαχεῖ ὃ τι ἂν βουλώμεθα, ὡς ἂν πρὸς τὴν χρόνιον διατριβὴν ἀπειρηκότι. Ὅθεν ὑμῖν τε τὸ πᾶν περιφανῶς κινδυνεύεται, καὶ ἡ τῆς εἰρήνης ὑμῶν αἵτησις ἐπ’ εὐπρεπείᾳ τοῦ φόβου σύγκειται, ὅπως ἂν τὸ σφέτερον δέος ἐπηλυγάζησθε. Ἦν τί δεῖ προσίεσθαι, καλῶς ὑπάρχον πανταχόθεν ἀποκλεισθεῖσιν ὑμῖν τῆς οἴκαδε πορείας καὶ οἷον εἴσω πυλῶν ἀπειλημένοις χρῆσθαι εὖ τε καὶ μὴ, ὅπως ἂν ἔχωμεν πρὸς ὑμᾶς διανοίας;» Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν ἐκ τοῦ βασιλέως κατεπλάγησάν τε Ἰουθοῦγγοι, καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς κατὰ τὰς ἐλπίδας ἐπράττετο, παντελῶς τῶν σπονδῶν ἀπογνώσει ἐχόμενοι παρὰ τοὺς σφετέρους ἀπεχώρησαν. Ὅτι ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ οἱ Βανδῆλοι κατὰ κράτος ἡττηθέντες παρὰ Ῥωμαίων πρεσβείαν ἐποίησαντο πρὸς Ῥωμαίους περὶ διαλύσεως πολέμου καὶ συμβάσεως. Καὶ πολλὰ ἀναμεταξὺ εἰπόντων ἀλλήλων, τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν βαρβάρων, διελύθη μὲν ὁ σύλλογος, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τό τε πλῆθος τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν αὐτῆς ἡθροίσθη, καὶ ἐρομένου βασιλέως, ὃ τι σφίσι περὶ τῶν παρόντων λῶον εἶναι δοκεῖ, κρίνοντες τὴν εὐτυχίαν τὴν ὑπάρχουσαν προμηθεῖα τῆς ὑπὲρ τῶν ὄντων ἀσφαλείας διασώσασθαι, καὶ βοῇ τὸ βουλόμενον σημαίνοντες, σύμπαντες ἐς τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου ἐχώρησαν. Καὶ οἶδε μὲν ὧδε συνενέχθησαν γνώμη· οἱ δὲ τῶν βαρβάρων βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, ἦκοντες καθότι σφισὶ προειρημένον, ἔδωσαν ὁμήρους σφῶν αὐτῶν, οὐ τὰ δεύτερα ἀξιώσεως καὶ τύχης. ^[195]

24 (200) Οἱ τε γὰρ βασιλεῖς τοὺς παῖδας ἑκάτεροι διδόναι ἐς τὴν ὁμηρείαν, ἐνδοιάσαντες οὐδὲν, καὶ ἕτεροι ἅμα αὐτοῖς οὐ μάλα πόρρω ἀξιώσεως. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐχώρησάν τε πρὸς σύμβασιν, καὶ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Συνεμάχουν δὲ ἀπὸ τῆσδε Ῥωμαίοις Βανδῆλων ἱππεῖς εἰς δισχιλίους (*), οἱ μὲν τινες αἶρετοὶ ἐκ τοῦ πλήθους ἐς τὴν συμμαχίαν καταλεχθέντες, οἱ δὲ καὶ ἐθέλοντες ἐκούσιον στρατιὰν ὑποδύμενοι. Ὁ δὲ λοιπὸς Βανδῆλων ὅμιλος ἐπ’ οἴκου ἐκομίζετο,

παρέχοντος τοῦ Ῥωμαίων ἄρχοντος ἀγορὰν ἔσπε ἐπὶ τὸν Ἰστρον. Καὶ τὸ μὲν πλεῖστον αὐτοῦ ἀπαθὲς διεσώθη· ὅσοι δὲ παραβάσει τῶν σπονδῶν ἐπὶ λείας συλλογὴν ἀφθόνως ἀπεσκεδάσθησαν, ἀνηρέθησαν σύμπαντες ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῶν ξενικῶν στρατοπέδων, οὐ μείους γενόμενοι πεντακοσίων. Οἷα γὰρ δὴ διὰ φιλίας τῆς χώρας πορευόμενοι, καὶ θάρσει τῆς γενομένης πρὸς Ῥωμαίους εἰρήνης ἐπαρθέντες, τῆς πάσης τάξεως προεξαίροντες κατὰ τινὰς αἰφνιδίους ἐπιδρομὰς προσέβαλλον γνώμῃ τοῦ ἄρχοντος, καὶ οὐκ ὀλίγα τῆς χώρας ἐκακούργου. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο τὸν ἐργασάμενον παρὰ τῷ βασιλεῖ κατατοξευθῆναι *. Οἱ δὲ λοιποὶ Βανδήλων διεσκεδάσθησαν καὶ ἀπενόστησαν ἐπ' οἴκου. Βασιλεὺς δὲ Ῥωμαίων τὴν πλείστην δυνάμειος τῆς πεζικῆς καὶ ἱππικῆς ἐκπέμπει ἐπ' Ἰταλίας. Καὶ διαλιπὼν οὐ μάλα συχνῶν ἡμερῶν, τὴν τε ἀμφ' αὐτὸν τάξιν ἑταιρικὴν, καὶ ὅση δορυφορία τοῦ ἄρχοντος, τῶν τε συμμάχων ὅσοι ἦσαν Βανδήλων, καὶ τοὺς ὁμηρεύειν αὐτῷ δοθέντας παῖδας ἐπαγόμενος, καὶ αὐτὸς ἐπὶ Ἰταλίας ἐξήλαυνε σπουδῇ διὰ τὴν τῶν Ἰουθούγγων αὐθις παρουσίαν. *Jornandes De rebus Get.* ^[230]

- 25 c. 22: Geberichus primitias regni sui in Vandalica gente extendere cupiens contra Visumar eorum regem, (Asdingorum e stirpe, qu inter eos eminet, genusque indicat bellicosissimum, Dexippo historico referente, qui eos ab Oceano ad nostrum limitem vix in anni spatio pervenisse testatur pr nimia terrarum immensitate) ... SEDIS INCERTAE Suidas v. ^[5]
- 26 Ἴππο ς: Δέξιππος: «Ὁ δὲ ἵππος αὐτῷ ἤσκητο ἄρα καὶ ἄνευ ἡνίας ἐλαυνόμενός τε ὠκύτατα φέρεσθαι, καὶ βάδην προϊόντος πρῶτατα ἴστασθαι, καὶ ἐκκλίνοντος, ὅπως περιοίsetαι καὶ κυκλώsetαι, εὐκαμπέsetατα ἐπιστρέφειν.» Idem: Παραπολ ὕ, ἀντὶ τοῦ πάνυ, παντελῶς. ^[5]
- 27 Δέξιππος: «Παραπολὺ ἀπελείποντο τοῦ πείσεσθαι τοῖς εἰσηγουμένοις ἡσυχίαν αἰρεῖσθαι.» Idem: Πατασσούση ἡ, ὑπὸ δειλίας κλονουμένη.
- 28 Δέξιππος: «Ἦν δὲ τοῦ καθηγουμένου πρὸς πᾶν τὸ ἀπαγγελλόμενον ἔκπληξις· ὑπὸ γὰρ ἐμφύτου δειλίας καὶ ἀπειρίας τῶν πολεμικῶν ἀναπεπταμένοις μὲν τοῖς ὥσι, τεθορυβημένοις δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς, πατασσούση δὲ τῇ καρδίᾳ, αἰεὶ τι ἀκούσεσθαι ἐλπίζων, τοῖς ἀρχομένοις κατάδηλος ἦν ὡς φυγῇ χρήsetαι.» Idem v. ^[5]
- 29 Ἀπὸ δὴ et εὐθαρσῶ ς: Δέξιππος: «Ἀπὸ δὴ τούτων πάντων ἀναπειθόμενος τῶν πλεονεκτημάτων, πάντα τὸν ἀνθιστάμενον τιθεὶς ἐν δευτέρῳ, εὐθαρσῶς ἐπήει· συνηνεχθήτην δὴ ἄμφω ἀλλήλοιν.» Idem v.
- 30 Παραχρῆμα: «Καὶ ὡς ἐν τῷ παραχρῆμα ὥρμηντό τε ἐξίέναι καὶ ψηφίσματι τὴν στρατείαν ἐκύρωσαν, ὥρμητό τε πᾶς ἐς τὴν ἐπιχείρησιν.» Δέξιππος φησι. Idem v. ^[5]
- 31 Ῥωμαίων ἀρχή. «Αὕτη τῆς Ἀσσυρίων καὶ Περσῶν καὶ Μακεδόνων τῶν πρὶν μακρῷ ὑπερῆρεν ὀρισαμένη πέρατα ἑαυτῆς πρὸς μὲν ἔω Ἰνδούς καὶ Ἐρυθρὰν θάλατταν καὶ Νεῖλον καὶ Καταρράκτας καὶ λίμνην Μαιῶτιν· ὅσα δὲ πρὸς δυσμὰς * Ὠκεανόν τε αὐτὸν, ὃν δὴ μῦθον εἶναι τοῖς ἔργοις ἐδηλώθη, μηδὲ ἄλλως ἢ πρὸς ψυχαγωγίαν τοῦνομα αὐτοῦ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἄδεσθαι· εἶγε καὶ ἡ Βρεττανῶν χώρα, ἣν περιρρέων νῆσον ἐργάζεται, νῦν εὐρεθεῖσα ἐν πέρασι τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀριθμεῖται. Λεγέτω μὲν οὖν, ὅτω δοκεῖ, ὡς ἀναμφίλογοι τῶνδε πρὸς τὰ παλαιὰ αἰ ὑπερβολαὶ, πλήθει τε χειρὸς τῶν ἐπελθόντων εἰκάzzοντι καὶ τόλμαις ἐκατέρων καὶ στρατηγήsetσι καὶ μηχανήsetων ἐπινοαῖαις καὶ τῶν ἀντιπολεμησάντων ἀρετῇ.» Δέξιππος. «Ὅτι τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴ αἴτιον αὐξηθῆναι τὸ φιλόμαχον ἔθνῶν καὶ τὸ εὐσύντακτον τῆς δυνάμεως. Πάντες γὰρ οἱ πρὸς ἐσπέραν θυμικώτεροί εἰσι τῶν ἐπὶ θάτερα κατοικούντων. Περιττεῦει δὲ Ῥωμαίοις τὸ τεταγμένον ἐν τῷ ἔργῳ καὶ τεχνικόν, ᾧ καὶ Γαλατῶν ἐπεκράτουν, καὶ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ὁμόρους πολέμοις τριβέντες καὶ περιόντες (l. τριβέντες, περιῆσαν) τῶν [μὲν] βαρβάρων τῇ συντάzzει, τῶν δὲ Ἑλλήνων φύσει καὶ ἀνδρεία.» Idem v. ^[20]

³² Σεμνό ν . Δέξιππος· «Σεμνὸν γὰρ αὐτὸν ἀπέφαινε τά τε ἄλλα καὶ ὅτι οἱ ὁ πατήρ εὖ στρατηγήσειε.